

Tautų Sąjungai naujas darbas. — Lordas Lugard pasiūlė Tautų Sąjungai, kad jį imtųsi apsaugoti Afrikoj nuo išnykimo bezdžionių gorillas ir šimpanzės. Sakoma, kad tai sveikiausia ideja: kadangi Tautų Sąjunga nieko negali padaryti prieš karus, tai žadama taip ir leisti, kad žmonės išsižudytų, o visa evoliucija Tautų Sąjunga pradės dabar vėl išnaujo nuo bezdžionių.

Hooveris tapo nepaprastai iškilmingai priimtas Pietų Amerikoje, kada tenai nuvažiavo su karo laivu taikos tikslais: Honduras respublikėlėje pakilo uragano audra. Čili respublikoj pakilo žemės drebėjimas, o Bolivija ir Paragvaj Hooverio pasitikimui suruošė savitarpi karą. Ar galima dar iškilmingiau žmogų pasitikti?

Bostonas įkišo galvą į smiltis. Rašytojas Maxwell Anderson parašė veikalą "Gods of Lightning", kur visa tema imama iš Sacco Vanzetti bylos ir jų nužudymo. Tai pasirodė Bostono ponams persuru ir uždraudė visoj Massachusetts valstijoj ją parduoti, aiškindami, kad tame veikalė esą šmeižiami asmenis ir žeminama valdžios autoritetas. Bostono oficialai dabar mieliau beveletų nieko nematyti ir negirdėti, ką apie juos kalba. Bet ne taip yra. Štai Sinkleris parašė dvejų tomų veikalą "Boston", kur taip pat tema imta iš Sacco Vanzetti tragedijos.

Azija kyla prieš Europą. Prasidėjusi modernizacija Azijos kraštuose pradeda sukelti tikrą revoliuciją. Afganistano karalius Amanullah po savo kelionės po Europą pradėjo kirpti savo bajorams ir kunigams barzdas ir skvermus; Persijos karalius Darius taip gi ėmėsi reformų sulig Europos būdo.

Tos reformos sukėlė mahometonų kunigus, kurie surkštė minias ir dabar visose šalyse Afganistane, Persioje, Indijoje ir Arabijoje vietomis eina tikras karas tarp valdžių kariuomenės ir sukeltų tamsių fanatiškų minių. Ypačingai kunigai kiršina fanatikus prieš suteikimą moterims kaikiurių teisių ir leidimą joms nusidengti veidus. Karas paskelbta valdžiai ir moterims.

Anglija turi dabar didelių rūpesnių, nes ta kunigų agitacija yra paremta atkakliu nacionalizmu ir neapykanta prieš europiečius. Iš Kabulo miesto anglų konsulato moteris tik eroplanais be išgelbėtos nuo agulstųjų fanatikų. Visur susiprinta kariuomenė ir stačiai rengiamasi karui.

Tvenkinių reikalams bilis patvirtintas. Prieš pat Kalėdas prezidentas Coolidge pasirašė įstatymą, kuriuo yra skiriama 165 milijonai dolerių tvenkinių ir pylimų reikalams, užtenkti Colorado ir kitoms upėms nuo tvanų pavojų. Tas įstatymo sumanymas jau buvo 9 metus per kongresą ir senatą ir negalėjo būti priimtas del įvairių politikavimų. Farmeiriams su tuo įstatymu daroma didelis prielankumas. Taip sakoma.

Amerika padeda žydams. Sov. Rusioj įsikurti savo kolonijas. New Yorke įvyko derybos su Sovietų delegacija, kur susitarta, kad Amerikos milijonieriai žydai prisidės stambiomis sumomis. Susitarta, kad Amerika sukels \$10,000,000 del naujų žydų kolonijų. Jau virš 5 milijonų sukelta per Julius Rosenwaldą, 1 milijonas per T. M. Warburgą ir 500,000 per John Rockefellerį. Bus apgyvendinta Rusijos kolonijose daugiau kaip 100,000 žydų.

Anglija Sukūrusi Pabaltijo Kraštus

ANGLIJA PALAIKYSIANTI PABALTIJOS VALSTYBES, KURIAS JI PATI YRA SUKURUSI.

Ji ginsianti Pabaltijos valstybes nuo SSSR užpuolimo.

Svedų laikraštis "Aftenbladet" įdėjo įdomu straipsnį, pavadintą: Anglijos susirupinimas Baltijos valstybių likimu". Straipsny sakoma, kad Anglija pati pareiškusi sutikimą padėti Pabaltijo valstybėms, jeigu jas užpultų Sovietų Rusija.

Esą Anglijos klubuose dažnai esą svarstomi klausimai, liečią Pabaltijos valstybes. Cituodamas anglų spaudą straipsnio autorius sako, kad Pabaltijos valstybės nežino labai svarbaus dalyko, butent: iš kur joms reikia laukti pagalbos ir nurodo, kad Anglija yra sudominta, kad Pabaltijo valstybės gyvuotų.

Esą Anglija laikosi principo ginti mažas valstybes, kurias ji pati sukūrė.

NAUJOS LATVIŲ VYRIAUSYBES DEKLARACIJA.

"Gilins draugiškus santykius su Lietuva.

Nauja latvių vyriausybė pristatė seimui. Dekleracijoj ministeris pirmininkas pareiškė, kad užsienio politikoj vyriausybė nusistačius stiprinti ir plėtoti tarptautinę buklę Latvijos, daryti naujas ukio sutartis, palaikyti taikos tendencijas rytų Europoj ir atginti bendradarbiauti. Tautų Sąjungoj. Vyriausybė siekianti pašalinti ir išplėsti ekonominio ir kultūrinio bendradarbiavimo pagrindas Latvijos Estijos politinę sąjungą ir atkreipti ypatingą dėmesį į ankštų ir draugiingų santykių gilinimą su Lietuva ir kitomis Pabaltijo valstybėmis.

LIETUVA PRIIMA NAUJĄ LATVIJOS ATSTOVĄ.

KAUNAS, gruodžio 7 d., Latvių vyriausybė kreipėsi į mūsų užsienių reikalų ministeriją, prašydama Lietuvos vyriausybės sutikimo p. Liepiño pasakymui įgaliotu ministriu Lietuvoje. Musu vyriausybės sutikimas duotas ir šiandien apie tai pranešta latvių vyriausybei.

PROKOPE BALODZIO PASITARIMAS.

Rygon atvyko suomių užsienių reikalų ministeris Prokope, kurs turėjo pasitarimą su latvių užsienių reikalų ministriu Balodžiu ekonominiiais klausimais. Vakare Procope išvyko į Lugano dalyvaui Tautų Sąjungos posėdžiuose.

JURA IŠMETĖ VALTĮ SU NEGYVAIS ŽMONĖMIS.

Palangos valšč. pagal šventąją 6 klm. nuo Latvių sienos rastas išmestas iš jūros apdaužytas laivelis, jame negyvi M. Terbitas ir J. Baneris iš šventosios kaimo ir vos gyvas J. Žulgis. Del kokios priežasties jie skendo, dar neišaiškinta.

LENKIJA NEREIKALAUJA IS LATVIJOS VILNIAUS KRASTO PRIPAŽINIMO LENKIJAI.

Latvija ir toliau pasilieka visai neitrali.

Ryšų su "Liet. Žinių" straipsniu apie Lenkijos derybas su Latvija, "Segodnia" rašo, kad to laikraščio bendradarbiui pasisekė išaiškinti sekantis: Derantis su Latvija Lenkija nereikalavusi taip formuluoti sutartį, kad faktiškai Latvija Vilniaus kraštą pripažintų Lenkijai.

Taip pat nesutikusi sutartinėti Latvija tokius paragrafus, kurie nors ir netiesioginiai Vilniaus kraštą pripažintų Lenkijos dalimi.

LIUDNI VILNIAUS SPAUDOS GYVENIMO REISKINIAI.

Vieton trijų išeis tik vienas laikraštis.

Išėjo naujas lietuvių savaitraštis "Vilniaus Rytas".

"Vilniaus Rytas" pasirodžius, lietuvių laikraščiai "Kėliai", "Vilniaus Aidai" ir "Dirva" likvidavosi ir jų skaitytojams bus siuntinėjamas "Vilniaus Rytas".

KINIJO ŽUVO PUSE MILIJONO ŽMONIŲ.

Anglų misijonierius Simpsonas praneša, bausių nelaimių Kinijos smulkmenas. Kinijos provincijoj Kan—Su buvo sukilę musulmonai. Musulmonų kariuomenė, kuri ankščiau veikė prieš Čangtsoliną, sukilo prieš pietiečius. Tuo pasinaudojo vietos musulmonai ir pradėjo skersti kiniečius ne musulmonus.

Daugelio miestelių ir kaimų gyventojai išpauiti iki vieno, palikta gyvos tik mergaitės, kurios padarytos vietos musulmonų nuosavybė.

Kan—Su provincijoj per skerdynes, nuo bado ir maro žuvo apie 500,000

KIEK KAINUOS PERSIKELTI I LUGANO.

"Times", Zenevos korespondento pranešimu, į Lugano jau esą pasiūsta Tautų Sąjungos sekretoriato atstovai, kurie rūpinasi surasti atitinkamas patalpas. Laikinas Tautų Sąjungos aparato perkėlimas iš Zenevos į Lugano kainuos daugiau kaip 1,000 svarų sterlingų.

KODEL PRANCUZIJA LAIKO OKUPAVUSI REINĄ.

Brianas, atsakydamas parlamente į paklausimus ir užmetimus be kita ko pasisakė ir apie Reino okupaciją. Jis pareiškė, kad Prancuzija į okupaciją nežiuri kaip į užstatą, tačiau vis delto su tuo riau savo valstybės saugumo klausimą.

Derybos Hamburgo laivų dirbtuvių darbininkų, streikui likviduoti nutruko.

Nobelio premijos komitetas nutarė šių metų taikos premiją suteikti tik ateinančiais metais.

Sveikiname

VISUS SANDARIEČIUS, "SANDAROS" SKAITYTOJUS, BENDRADARBIUS IR VISUS DRAUGUS IR RĖMĖJUS, SU NAUJAI METAIS SANDAROS CENTRO VALDYBA, REDAKCIJA, ADMINISTRACIJA ir DARBININKAI.

LENKIJOS IR SOVIETU RUSIJOS TARPE VARŽYTINĖS DEL UKRAINOS KRAŠTO

SSSR. GLOBOS LENKIJOS UKRAINIEČIUS.

Sovietų Ukrainos vykdomasis komitetas Charkove svarstė vakar ukrainiečių padėtį Lenkijoj. Per debatus buvo pareikalauta, kad vyriausybė imtųsi priemonių ukrainiečiams Lenkijoj apsaugoti. Pošė dalyvavęs vyriausybės atstovas pareiškė, kad jis ukrainiečių padėtį atjaučias, bet kad vykdomasis komitetas nesąs tinkama vieta šiam klausimui svarstyti. Jis turįs būti sureguliuotas diplomatinio būdu.

Toliau per debatus buvo pažymėta, kad Sovietų Rusioje gyvena 30,000,000 ukrainiečių, Rumunijos provincijoj Besarabijoj — 750,000 ukrainiečių. Be to, dar keli šimtai tukstancių ukrainiečių gyvena Čekoslovakijoje.

LENKIJA ir RUMUNIJA RUOŠIA UKRAINOS PUOLIMĄ.

Vienos laikraštis "Abend" skelbia dokumentus, kuriuose vadinamos Ukrainos valdžios (Varšuvoj) pirmininkas Levic.

NAUJU AUSTRIJOS PREZIDENTU IŠIRINKTAS MIKLASA.

Vienos parlamentas didele balsų dauguma išrinko nauju Austrijos prezidentu Miklasą, kuris nuo gruodžio 9 d. pradėjo eiti savo pareigas. Iki šiol austrų prezidentu buvo Hantschas.

AMANULA PAGAVO SAVO PRIEŠĄ.

Afganistano kariuomenei pasisekė paimti nelaisvėn sukilusių prieš karalių tautelių vadą Mulla von Chinsure.

PRANCUZIJOS LAIVYNAS UZIMA 6 VIETĄ.

Prancuzų parlamente laivyno referentas pranešė, kad 1914 metais prancuzų laivynas užėmė trečią vietą pasaulyje. Dabar jis užima šestą vietą.

TELŠIŲ APSKR. "Veins gals barukstos, ontros badegos."

TELŠIAI. — Šiemet baigta statyti kunigų Seminarija. Tai dideliausi 3 aukštų namai šalia bažnyčios. Jų pastatymas kainuos virš pusę milijono litų.

Seminarija, kaip vienuolynas, aptverta, didele cementine tvora. Ši tvora pastatyta, ne atsklausus Miesto Valdybos. Ji tokia biauri, kad Miesto Valdyba nebutų leidusi jos statyti. Kažin, ar sugebės Miesto Valdyba įrodyti Seminarijai, kas mieste šeimininkas.

Lietuvis Pirmasis Orlaivių Išradėjas

ZEMAITIS LĖKTUVŲ IŠRADEJAS.

Kaune Karo Muziejuje, kaip žinoma, dabar 10 metų kariuomenės sukaktuvių progą yra mūsų karo spaudos paraoda. Paroda gražiai ir vykusiai sutvarkyta ir ryškiai vaizduoja lietuvių karo spaudos asiradimą ir augimą. Pačioj pradžioj astkuroj vitrinoj sudėtos kelios kariškos knygos dar iš Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės laikų. Tarp tų knygų įdomiausia bene visiems bus "Parolot" Zmudzina, kuri su karo reikalais mažai ir bendro turi. Savo toj knygoj vienas žemaitis bajoras nurodo, kaip turi būti padarytas aeroplanas. Tas jo aeroplanas savo principais mažai kuo skiriasi nuo šių dienų aeroplano, tik žinoma, genialus autorius neturėjo dabartinio motoro, tai vieton jo pastatė garinę masiną, del ko jis savo išradimą ir pavadino "parolot" (garu lankiojantis).

DAR VIENA DIDELE KOMUNISTŲ BYLA.

Kariuomenės teismas sausio mėn. pradžioj skiria išvažiavimo sesiją į Panevėžį. Ten bus nagrinėjama didelė komunistų byla.

TURTUOLIO DUKTERĮ UZ "PROLETARISKAS" IDEJAS NUBAUDE IKI GYVOS GALVOS KALEJIMO.

Kariuomenės Teismas š. m. gruodžio mėn. 5 d. savo sesijoj Kretingoje Malką Chodosaitę (Kauno m. tarybos nario Chodoso) dukterį nuteisė iki gyvos galvos kalėjiman už priklauymą pre komunistų partijos ir komunistinį veikimą.

BROSIUROS APIE SUNKIĄ PADĖTĮ LIETUVOJ.

"Liet. Kel." praneša, kad kokie tai nenaudėliai Kaune išsiuntinėję įžymesniems asmenims ir įstaigoms atspausdintas knygeles lietuvių kalboje, kur neteisingomis skaitlinėmis nurodą neva į sunkią Lietuvos "gaspadoriškus pasitaikymus" ir į galintį kilti vargą del pras-tos dagos.

ISTREMĖ IS LIETUVOS "ECHO" REPORTERĪ.

Mums teko sužinoti, kad vakar iš Lietuvos ištremtas "Echo" dienraščio reporteris p. Krasnopolskis. Prieš kelis metus jis tarnavo Lietuvos kariuomenėje.

POLICININKAS PERSOVĖ SAVO DEDE.

Pasienio IV rajono policininkas Julius Meidas peršovė savo dedę Meidą, gyv. Linkunų valšč. Inteklės k. Giminės sako, kad jis peršoves netyčia. Policininkas areštuotas ir byla perduoda teismo tardytojui.

TRAFFIC RULES LIETUVOJ.

Ministerių Kabinetas išleido įstatymą, kuriuo sutvarkoma automobilių važinėjama visoje Lietuvoje.

BIRSTONO BYLOJ TARDYMAS EINA.

Iš praloto Olsausko atimtas pasas. Visuomenės sprendimas aiškus.

"Sekmadienis" praneša, kad byla del našlės Ustjanauškienės pasmaugimo Birstone nėra užmirusi, bet tebesitęsia energingas tardymas. Įdomi naujiena yra prof. Herbauskio pakvietimas pas tardytoją. Jis davęs sensacingų parodymų. Greta "S." praneša, kad iš praloto K. Olsausko atimtas jo pasas.

Iš kitos pusės mums praneša, kad prof. Herbauskas buvo tardytas kaip visuomenės narys, kadangi tardymo įstaigos sužinojo apie visuomeninį nerimstančius gandus del paslaptingo nužudymo ir jo kaltininko. Laikraštis "Echo" žinią apie savo atėmimą iš praloto Olsausko ir apie tardymą Birstono byloj deda po bendra antrašte. Ir tiesa, visuomenės sprendimas Birstono byloj jau senai padarytas, apie jį pasak vienos karikatūros, visi žvirbliai čirškia. Tik teismas gali sprendimą, panaikinti ar patvirtinti ir reikia džiaugtis, jei teismo įstaigų aktyvumas toj šurpulingoj byloj reiškiasi.

AUTOMOBILIŲ KATASTROFOJ SUZEISTAS MARTYNAS YČAS IR FRENKELIS.

Nesenai Kaune vakare Maioronio — Duonelaičio gatvių kertėj nesilaikant taisyklių ir smarkiai važiuojant susidūrė del lengvieji automobiliai, 05 nr. Bieligarskio ir 308 nr. M. Yčo, kuriame važiavo pats M. Yčas ir Frenkelis, vairavo Šoferis A. Duble. Yčas ir Frenkelis sužeisti. Abu automobiliai apdaužyti ir sugadinti. Belagarskio automobilio šofehis tuojau pasislėpė.

MERGA PAVOGĖ KARVĖ IR ATVEDE KAUNAN TURGUN

Kauno turgavietėj policija sulaukė Oną Paulikaitę, su vogta karve. Išaiškinta, kad ji vogė tą, kas pakliuvo. Vogusi rubus, kaliošus, peilius. Dabar padėta kalėjiman ir kartu turės ataktyti už viską.

KOMUNISTŲ AGENTAI DIRBA.

Sekmadienį ir pirmadienį Mariampolėj ir Vilkaviškyje buvo išmėyta labai daug komunistinių proklamacijų, laikraščių.

NUŠOVĖ KARVIŲ VAGĮ.

Linkunų punkto policininkas P. Volpara sužinojo, kad pro Rapaicijų kaimą Jonas Mačiulis veda vogta karve. Jį įjosi ir šaukė sustoti. Tris kartus šovė, bet Mačiulis nesustojė, šuvis buvo paleistas tiesiai į vagį nukovė.

SUVAŽINEJO ŽMOGŲ.

Gruodžio 7 d. Ventos stoty traukinys suvažinėjo Vinčą Raibį kilusį iš Tirkalių valšč. Buginų k. Lavonas paliktas vietoje iki apžiūrėjo policija ir gydytojas.

A.L.T. Sandaros Reikalai

PASVEIKINIMAS

Sveikinu su žiemos šventėmis visą Sandaros štabą, taip jau linkiu sveikatos pasekmingai darbuotis Sandaros labui 1929 metais.

Viso labo del visų su sveikinimais.

M. Kasparaitis,
1831 Linden Ave.,
Racine, Wis.

GERBIAMA REDKACIJA.

Linkiu jums daug laimės ir pasisekimo jūsų darbuose su ateinančiais 1929 metais, taip gi šiuos linksmai praleisti.

Viso labo jums velijantis.
J. S. Galinaitis

GERBIAMA "SANDAROS" REDAKCIJA.

Sveikinu "Sandarą", jos redaktorių, administratorių ir visą "Sandaros" štabą su šventomis Kalėdomis ir su Naujais Metais; veliu geriausio pasisekimo dirbti tautinėje dirvoje, keliant kultūrą, siekiant broliškos vienybės — ir laikant širdingus santykius su mūsų brangia tėvyne Lietuva. "Sandara" auklėja ir šviečia mūsų brolius ir sesutes, už tai mes ją turim labai gerbti ir mylėti kaip ir savo sielos draugę.

Su augšta pagarba,
S. Gumbaragis.

Trumpa Sandaros Istorija

Paimta iš A. B. STRIMAČIO istorinio rašto, tilpusio Sandaros 1923 metų kalendoriuje, pavadinto: "Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Istorijai, medžiaga nuo 1914 metų ligi 1923 metų.

PARTIJOS ATSIRADIMAS

Pirmaisiais didžiojo karo metais ir mūsų Tėvynė Lietuva likosi skaudžiai karo pavaišta. Ramūs Lietuvos gyvenytojai, ypatingai miestelėnai, pradėjo bėgti į nežinomas šalis daugiausia į gilią Rusiją. Susisiekimas buvo nukirstas, paštu net ir paprasčiausiomis atvirutėmis nebuvo galima susisiekti. Karo ugnis, palietusi Lietuvą ir jos gyventojus, iškrikdė žmones, ir jie netrukus pateko į didžiausią skurdą ir badą. Lietuvos inteligentija spietėsi į organizacijas ir ėmėsi rinkti aukas ir teikti badaujantiems pagalbą.

Tam gaudui pasiekus Amerikos lietuvių, Amerikoje irgi prasidėjo bruzdėjimas. Kilo sumanymai šaukti visų Amerikoje gyvenančių lietuvių seimus, idant, susitarus visiems bendrai, būtų galima kodaužiausiai aukų surinkti badaujantiems Lietuvos žmonėms ir tremtiniams.

Srovių Skirtingumas.

Apie dešimts metų prieš didįjį karą, Amerikos lietuvių tarpe jau buvo aiškiau žymios trys srovės: klerikalų, tautininkų ir socialistų. Iki šiam laikui, tų srovių tarpe savęs kilo vaidai už principus, už religinius klausimus, už darbininkiškus įsitikinimus ir spaudoje ir viešuose susirinkimuose, prakalbose, buvo vedamas kartais gana nešvaria forma.

Atsiminus tuos laikus, rodos, kad mūsų visuomenės vadų jokia spēka nebutų galėjusi suvesti po vienu stogu. Bet, kai reiki palietus mūsų šalį, Amerikos lietuvių liaudis, negalėdama su savo giminėmis susisiekti, pradėjo tikrai rupintis, kaip būtų galima atmetus visus srovių skirtumus, sudaryti vieną finansinę instituciją, kad per ją teikus anapus jūrų gyvenantiems kodidžiausią paramą. Kilo sumanymas sušaukti visuotinas Amerikos lietuvių seimas ir išrinkti aukų rinkimui komitetas. Bet ant nelaimės, srovių puikybė ir nuomonių skirtumas nesuleidė Amerikos lietuvių vienon tokią vienybę; nors šelpimo badaujančių darbas, rodos, nieko bendro neturi su srovėmis, iš paviršio žiūrint, bet mūsų "sroviniai vadai" matė didelį skirtumą. Kas srovė, kad nepraradus visuomenėje savo vardo, stengėsi šelpimo darbą užgrobti į savo rankas, kad galėtų visuomenei pasigirti: "štai, kokius mes didelius darbus nuveikėme, o kad visuomenė mus tik remtų, tai tukstantį kartų daugiau galėtumėm atlikti!"

Du Seimu vienu kartu.

1914 metais Amerikos lietuvių turėjo du visuotinus seimus — klerikalų lyderiai (Gabrio — Paršaičio vedami) šaukia visus Amerikos lietuvius, draugijas, klubus, etc. į Chicago, Ill. o vidurinės srovės — tautininkai, susijungę su socialistais, šaukia visuotinąjį seimą į Brooklyną, N. Y., spalį 1 d. 1914 m. Klerikalai bijosi tautininkų su socialistais, nes aiškiai permatė, kad laimėjimas svarbiausių vietų bus pastarųjų rankose. Kurs iš tų dviejų visuotinių seimų buvo visuotinesnis — ir dabar dar negalima pasakyti. Abudu buvo skaitlingi, abiejuose buvo atstovaujamos įvairios lokales ir centralinės organizacijos. Reikia nepamiršti, kad kaip dešinioji taip ir kairioji srovės jau tuo laiku turėjo dis-

durinės srovės žmonės buvo liuosi, — tad Brooklyno seime didumoje ėmė ant tautininkų viršų socialistai. Seimas buvo vedamas demokratiniai — "džiūma valdo," ir socialistai apvaldė visas vietas komitete. Tautininkai, pasijutę įkinkyti į priešingos srovės savo įsitikinimams vežimą, tuojau metė viską ir sušaukė tautininkų veikėjų konferenciją, kad užmezgus vidurinės srovės politinę organizaciją.

"Tautiškoji Lietuvių Pirmeivių Partija."

Visuotinajam Seimui išsi-skirsčius, tautininkai turėjo savo seimą Draugelio svetainėje, 93 Grand Street, Brooklyn, N. Y., spalį 3 d., 1914 metais, buvo dvi sesijai. Pirmoje sesijoje delegatų buvo 70. Pirmoje sesijoje buvo apkalbama vidurinės srovės reikalai; referavo įvairiuose klausimuose Dr. J. Šliupas, V. K. Račkauskas, Dr. K. Drangelis, V. F. Jankauskas, J. O. Širvydas ir A. Rimka. Seimo vedėju buvo Dr. J. Šliupas, sekretorium J. O. Širvydas.

Antroje sesijoje prieita prie nutarimų, nutarta įkurti "Lietuvos Autonomijos Fondas", kuris kiek vėliau buvo paminėtas į Lietuvos Nepriklausomybės Fondą. Nutarta organizuoti "Tautiškoji Lietuvių Pirmeivių Partija." Partijos organizavimui išrinkta tam tikra komisija: Pirmininku Dr. K. Drangelis iš Chicago, Ill. Sekretorium R. L. Karuža iš Philadelphia, Pa. Komisijos nariai: V. K. Račkauskas, New York, N. Y.; Dr. J. Šliupas, Scranton, Pa.; J. O. Širvydas, Brooklyn, N. Y.; A. Rimka, So. Boston, Mass.; V. F. Jankauskas, New York, N. Y.

Pradėtas Partijos Darbas.

Kiekvienam naujam dalykui reikia laiko, ligi įgyja savo teisės gyvenime; taip ir vidurinės srovės politiniai partijai prisidėjo daug visko pergyventi. Komisija darbavosi visomis įteigomis, priešingoji spauda visokiais budais bandė jos darbams kenkti. Bet kuomet partijos pamatan buvo padėta grynai demokratiniai principai, tad priešininkai, ir norėdami pasityti, nesurasdavo kritikai rimto argumento, pasitenkino tuo, kad vadino vidurinės srovės žmonių organizaciją "bepartyve partija"... Gudrus klerikalų lyderių sugalvojimas ir kaip tik į laiką pataikytas diegas mūsų visuomenėje tuojau prigijo, — juk dar ir šiandien turime mūsų vidurinės srovės visuomenėje nemaža tokių, kurie valstybinį gyvenimą matuoja bepartyvumo mastu.

Nesunku buvo suklaidinti visuomenę, nes ji neturėjo savo politinės disciplinuotos organizacijos, kuri atžymėtų jos darbus nuo kitų srovių darbų. Vidurinės srovės lietuvių nuomonė budavo reikiama tai Susivienijimo Lietuvių Amerikoje seimuose ir jo organe, tai Tėvynės Mylėtojų Draugijoje ir vidurinės srovės laikraščiuose, bet tik tokie žmonės buvo nusistatę šio — tokią nuomonę, kurie toms organizacijoms priklausė, ar kurie tos pakraipos laikraščius skaitė. Daugelis gi kitų, dirbusių tautos darbais, negaudavo už jokių kreditų. Bet nuo laiko kuomet užmezgta organizacija, pabrėžta aiškūs skirtumai tarpe priešingųjų srovių, nuo to laiko jau pradėta ne juokais rimtas vidurinės srovės lietuvių darbas.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖ SANDARA.

A. L. T. Sandara dabar yra politinė organizacija, atstovaujanti Amerikos lietuvių vidurinės srovės, arba aiškiau sakant, tautininkų demokratų idealus. Sandara suorganizuota spalį 3 d., 1914 metais Brooklyn, N. Y., tuo tikslu, kad organizuotoms spēkomis traukti Amerikos lietuvių visuomenę prie praklinųjų demokratybės idealų, kurie konkretėje formoje išreikšti Sandaros pamatiniuose principuose.

Įkunjimui gyveniman savo praklinųjų idealų, A. L. T. Sandara matė galingu faktorium esant mokslą ir apšvietą. Todėl ir pasiryžo darbuotis platiant tarpe Amerikos lietuvių tautiška — politikišką susipratimą raštu ir žodžiu. Stengėsi palaikyti koartimiausius ryšius su anapus jūrų gyvenančiais mūsų broliais vienminčiais ir išvien darbuotis tėvynės labui.

Nuo pat karo pradžios, Sandara skelbė Lietuvos nepriklausomybės idėją tarpe savo tautiečių ir tape svetimatėjų ir šiandien, ačiū Sandariečiams ta idėja yra išbujojusi, pastojusi kiekvieno lietuviu obalsiu. Praslinkus vos nepilnai aštuoniems metams, stojosi kurna. — Lieuva yra savistovė nepriklausoma valstybė, pripažinta kitų didžiulių valstybių ir Suvienytų Valstijų, — ir Sandariečiai mato jau, kad pasiekiata to, kas buvo užreikišta jų programe.

Antras Amerikos Lietuvių Vidurinės Srovės Žmonių Suvažiavimas.

Sausio 1 d. 1916 metais buvo sušauktas antras seimas Lietuvių Muzikališkoje Svetainėje, Richmond — Philadelphia, Pa. Posėdžiai prasidėjo 10:30 ryte. Suvažiavime dalyvauja 88 delegatai; įžangines prakalbas pasakė iš eilės: J. O. Širvydas, Dr. J. Šliupas, M. Šalčius, St. Šimkus ir A. Rimka. Pirmininku išrinktas Pr. Kybartas iš Chicago, Ill. jo pabelbininku M. Vinikaitis iš New Yorko. Sekretoriais P. Norkus iš Brooklyn, N. Y. ir Dr. E. G. Klimas iš Philadelphia, Pa. Rezoliucijų komisija: Širvydas, Karuža ir Šimkus. Presos komisija: P. Čiurlionis iš New Yorko ir P. Norkus iš Brooklyn, N. Y.

Seime buvo svarstomi ir priimami organizacijos principai. Po perskaitymui sekretoriaus iššaukė paileliu visus delegatus; kiekvienas atstovė pasireiškė, ar sutinka su platforma; sutinkančių balsavo 73. Tuo laiku buvo prasišalinę iš svetainės 12 delegatų, 6 buvo priešingai, kaip kitos politinės organizacijos nariai, būtent: K. Vidikas, J. Stasiulevičius, J. Kulikauskas, J. Drižiutė, J. Petrikas ir K. Vidikauskas.

Organizacijos Vardas.

Amerikos lietuviams reikalinga pastovi politinė — kultūrinė organizacija todėl seimas pilnai užtvirtino žingsnį padarytą vidurinės demokratinės srovės pirmajame suvažiavime Brooklyn, N. Y., spalį 3 — 4 dd. 1914 metais, kur tapo suvertęta Lietuvių Tautiškoji Partija. Bet kadangi ši organizacija del grynai techninių kliūčių negalėjo šioje šalyje vadintis "partija", todėl seimas nutarė vadinti šią organizaciją AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖ SANDARA", (Lithuanian National League of America). Tokio turinio rezoliucija buvo priimta kaslink organizacijos vardo. Toliaus buvo svarstoma ir priimama tikslai, veikimo budas pamatiai.

A. L. T. Sandaros Tikslai:

1.) Stengtis išaugti Lietuvai koplačiausią liuositybę, kad tauta galėtų pati spręsti apie savo gyvenimą ir reikalus.

2.) Palaikyti koartimiausius ryšius išievių su tėvyne.
3.) Platinti tarpe Amerikos lietuvių apšvietą.
4.) Kelti medžiaginį lietuvių padėjimą.
5.) Bendruose dalykuose eiti išvien su tomis srovėmis, ar organizacijomis, kurios su A. L. T. Sandara sutinka.

Rinkimai Centro Valdybos.

Pirmininku pasilieka R. Karuža, o vice-pirm. J. Liutkauskas. Susinešimų raštininku išrinktas Dr. E. G. Klimas (vienbalsiai 43 b.). Finansų sekretorius J. O. Širvydas (vienbalsiai 44 b.). M. Bučinskas 25 balsus ir liekasi išdininku. Seimui vietą taip ir laiką palikta Centro Valdybai nuskiirti; organu išrinkta "Ateitis", So. Boston, Mass.

Sandaros Darbuotė Po Seimu.

Po šiam Sandaros Seimui darbuotė buvo žymi kaip viduriniame organizacijos sustarckyme, tvėrime kuoppų, rinkime aukų, taip ir politiniam lauke. Iškilus obalsiui, kad Amerikos lietuvių privalo reikalauti Lietuvai absoliutės nepriklausomybės, buvo dedamos pastangos, kad susivienijus su kiti srovių lietuviams, pakelti balsą, kad užinteresuoti Amerikos spaudą ir augštesnius Amerikonus — politikierius; buvo sumanyta sušaukti srovių atstovų suvažiavimas New Yorke, vasario 22 d. 1916 m. Waldorf Astoria. Nors ir klerikalai buvo pasižadėję dalyvauti šiame suvažiavime, bet nei jie nei socialistai nepribuvo. Tad Sandaros atstovai atlaikė Ekstrą A. L. T. Sandaros Seimą.

A. L. T. Sandaros Ekstra Seimas.

Seime dalyvavo: J. O. Širvydas, Dr. A. Dambrauskas, M. Vinikas, R. Karuža, P. Norkus, A. B. Strimaitis, V. K. Račkauskas, T. Paikštis, Dr. J. Šliupas, K. Strumskis, F. Živatas, M. Bučinskas, J. Kazakevičius, St. Gegužis, J. Am-

braziejus, B. Ščegauskas, V. Ambrezevičius, St. Šimkus, Dr. E. G. Klimas, P. S. Vilmonas, V. Vaitkus, J. Lapinskas, Dr. Bacevičia ir daugelis kitų.

Suvažiavimo pirmininku buvo R. Karuža; Sekret. P. Norkus.

Šis Sandariečių suvažiavimas buvo išimtinai politinis; nors kitos srovės ignoravo jį, bet Sandariečiai savo veiklumu parodė, kad kitos srovės negali su šia organizacija nesiskaijti. Buvo daug kalbama apie suėjimą į koaliciją su kitomis srovėmis, apie sutvėrimą koalicinio komiteto ir t. t.

Dr. J. Šliupas pranešė, kad vasario 24 d. Suvienytų Valstijų kongresas svarstys klausimą, kuom gali pagelbėti Suvienytos Valstijos pavergtom Europos tautoms. Dėl šio klausimo buvo svarstomos rezoliucijos įnešti į Kongresą per per kongresmanus J. Ferrą ir Londoną. Šliupas pareiškė, kad del tų rezoliucijų įnešimo Kongresas pirmiausiai išklausys delegaciją nuo pavergtų tautų: žydų lietuvių, čekų, latvių ir kt. Seimas paskyrė Dr. J. Šliupą, R. Karužą, J. Kazakevičių, P. S. Vilmoną, Dr. A. Bacevičių, ir M. Viniką nuvažiuoti Washingtonan 24 d. vasario ir įteikti rezoliucijas Suv. Valst. Kongresui su prašymu, užtarti Lietuvos reikalus.

(Bus daugiau.)

SVEIKINU VISUS SANDAROS NARIUS, SKAITYTOJUS, RĖMĖJUS IR DRAUGUS SU NAUJAIS METAIS IR LINKIU DAUG LAIMĖS IR PASEKMINGOS DARBUOTĖS PO SANDAROS VĒLIAVA.

ADV. NADAS RASTENIS

Sandaros Prezidentas
700 W. Lombard St., Baltimore, Md.

Daug laimės ir gerovės mano visiems klijentams, draugams ir pažįstamiems su

NAUJAIS METAIS

DR. C. K. KLIAUGA

1821 So. Halsted Street, Chicago.

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Visiems mūsų kostumeriams, draugams, pažįstamiems ir kaimynams.

ELTA COMMERCE COMPANY

N. C. KRUKONIS,

3251 South Halsted Street
Telephone Victory 1233

SVEIKATA DIDŽIAUSIAS TURTAS, TODEL LINKIU SU NAUJAIS METAIS VISIEMS BUTI SVEIKIEMS.

DR. A. JUOZAITIS

3261 So. Halsted Street, Chicago.

TEGUL NAUJI METAI ATNEŠA VISIEMS LIETUVIAMS VISA TAI, KĄ SE-NIEJI PAMIRŠO.

DR. C. KASPUTIS

3335 So. Halsted Street, Chicago.

BALTIKOS AMERIKOS LINIJA

Isplaukimai Laivu iš New Yorko:

LITUANIA Sausio 26
ESTONIA Vasario 9
LITUANIA Kovo 2

TAI KELIAS DEL LIETUVIŲ

Kreipkitės į Vietos Agentus ar į
BALTIK AMERICAN LINE
315 So. Dearborn St., Chicago, Ill.

APTIEKA!

Noriu Supažindinti Lietuvius Su Žemiau Parodytomis Prekėmis, Jų Vertę Patirsite Vartodami.

Mes Garantuojame Jų Gerumą!

JATULS TREJANKOS, pakelis..... 50 c.
(Lietuviškai: Trejos Devynerios)

VALERIJONO LASAI, bonkelė..... 35c.
EDAK..... 50 c.
(Vaistas Gydo Galvos Skaudėjimą)

Lietuviški Cigarai Lietuvių Išdirbysė ir savastis

STOUGHTON SMOKERS už bakšą 50 cigarų..... \$1.00
už bakšą 5 cigarai..... 50c

Importuotas iš Lietuvos Muilas

RADIOZA Muilas dėžutė..... 50 c.
LELIOS PIENO Muilas..... \$1.00
Mums reikalingi agentai, atsiskaityti — turėsite gerą uždarbį!
Reikalaukite Musų Prekių, Persiuntimą Apmokam. Adresuokite:

P. A. JATUL, (JATULIS)
Vaistininkas
813 Washington St. Stoughton, Mass.

Boston, Mass.

Piliečių Klubi ir Gabijos bankietas.

Grudžio 3 d. Piliečių Klubi ir Gabija turės senųjų metų pabaiktuvės ir Naujų metų sutiktuvės. Puota — vakariene ir šokiai su dainomis įvyks Lietuvių salėje. Griežt. p. lių Kas. paraičiųkių orkestra.

Dr. Scott Nearing Bostone

Grudžio 23 dieną nedėlios vakare Ford Hall forume kalbės filosofijos daktaras Dr. Scott Nearing temoje: "Amerikos tolymesnis žingsnis". Publikos buvo apie pusantro tukstančio klausytojų. Dr. Nearing yra Amerikos radikalių "Leninas" arba jų vadas, geras lektorius, gabus sociologijos ir ekonomijos dėstytojas. Dr. Nearing nurodė, kad S. V. po didžiojo karo liko viso svieto ekonominiu faktorium. A-

merikos produkcija yra didžiausia, užsienio investentas aukščiausias. Anot Dr. Nearing Anglija esanti politikos galimybių centras arba faktorius. Lektorius peržvelgęs buvusių imperijų kronikas, padarė išvedimą, kad Amerikai tolymesnis žingsnis bus paimti iš Anglijos politikišką galybę. Kas reiškia karą tarpe Amerikos ir Anglijos.

— "Sand." koresp.

Valandos:

9 iki 12, 1 iki 5, 6 iki 8. Seredomis tik nuo 9 iki 12. Subatomis vakarais ir šventadieniais ofisas uždarytas. Speciališkai susitarimai daromi.

Dr. M. Vincent Casper
(KASPARAVIČIUS)
DENTISTAS

Persikelia naujon vieton, kur pildis savo profesijos pareigas užsiimdamas abeina dentisterija, inisamt ir X-Ray
511 BROADWAY SO. BOSTON
Tel. SOUTH BOSTON 0823
(Sale Dr. Jakmauh ofiso)

"MARGUTIS"

MUZIKOS IR JUOKU MENESINIS ŽURNALAS

Dainos: Choramas. Solistams Gaidos del pijano Teatralams veikalai Pilnas geriausių juokų Kaina \$1.00 metams "MARGUTIS"

3210 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Tėmykite į Dovanas!

Kurie užsirašys "Sandarą" metams prisiųsdami \$2.00, tas gaus gražių dovanų, bakšą laiškas rašyti popieriaus su konvertais. Turim dvejetą spalvų: šviesiai melsvų ir šviesiai rausvų. Pažymėkite, kurios spalvos norite. Laiškai labai gražus, kaip tik kalėdinius pasveikimus siuntinėti. Dovanas duosim iki Naujų Metų, 1929. "Sandara" į Lietuvą \$3.00; Amerikoje \$2.00. Siųskite pinigus registruotame laiške arba money orderiu.

A. S. KULBIS,
1546 E. 33rd St.
Cleveland, Ohio.

D Y K A I !
Tuoj "Dirvoj" pradės eiti didelė istoriška

K. S. Karpavičiaus apysaka **'KRYŽEIVIS'**

iš tų laikų kada Lietuvių žemes pradėjo puliti krikščionys po priedanga tikėjimo ir žudė mūsų žmones per ilgus laikus. Kurie skaitys "Dirvą" gaus šią \$2 vertės apysaką dykai. Skaitymo bus visam metui. Reikalauk pamatymui kopijos. "Dirva" 8 p., metams \$2, tautiškas bešališkas laikraštis. Adresas:

"DIRVA"

6820 Superior Av. Cleveland, O.

CLASS
Havana Filled
A
6 SIZES
10¢ to
3 for 50¢
WARD P. ROBERTS INC.

Su **NAUJAIS METAIS** sveikindamas visus prietelius, pažįstamus ir Sandariečius velyju laimingų ateinančių metų ir visiems draugiško susiburimo apie gražus tautiškus Sandaros idealus.

ADV. JUOZAS UVICKAS

Sandaros Pol. Kom. Narys.

DETROIT, MICH.

VISIEMS ŠERININKAMS, DARBININKAMS, KOSTUMERIAMS, DRAUGAMS IR PAŽĪTAMIEMS, LAIMINGŲ

NAUJŲ METŲ

JOSEPH J. ELIAS

UNIVERSAL STATE BANKO
Prezidentas.

VISIEMS DRAUGAMS IR KLIENTAMS, SIRDINGAI VELLJAME LAIMINGŲ

NAUJŲ METŲ

Baltutis, Hertmanowicz and Co.

3327 So. Halsted Street, Chicago.

Lai **NAUJIEJI METAI** atneša daug laimės ir gerovės visiems mano draugams ir pažįstamiems

DR. V. S. NARYAUSKAS

2435 West 69th Street, Chicago.

SVEIKINU VISUS SAVO DRAUGUS IR PAŽĪSTAMUS SU

NAUJAIS METAIS

IR LINKIU DAUG LAIMĖS

DR. ST. NAIKELIS

3252 So. Halsted Street, Chicago.

SVEIKINU SAVO VISUS DRAUGUS IR PAŽĪSTAMUS SU

NAUJAIS METAIS

IR LINKIU DAUG LAIMĖS

J. LULEVIČIUS

Lietuvis Graborius

3103 So. Halsted Street, Chicago.

Tel. So. Boston 0502

Paul J. Jakmauh, M.D.

(Jakimavičius)

509 EAST BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Tel. University 1768-J

LIETUVIS PENTERIS

JOHN R. GUDLEVSKI

12 Merrill St., Cambridge, Mass.
Pentinu, popieruoju ir dekoruoju iš lauko ir vidaus.

K. ŠIDLIAUSKO

APTIEKA

Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių šaknų.

Reikale kreipkitės:

373 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H. S. Stone O.D.

Akių Specialistas
399a BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

BRONIS KONTRIM

Lietuviškas Constable, Real Estate, Insurance Broker ir Justice of the peace.

120 Marine Road, So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 2483 — W.

Tel. So. B. 28-05-R

Lietuvis Optometristas

Išegzaminuoju akis, priskiriu akinius ir kreivas akis atitaisau tinkamu laiku.

J. L. PASAARNIS, O. D.
447 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Tel. So. Boston 1970

TWO JOES' AUTO REPAIR SHOP

Taisom visokius karus ir parvežam nuo kelio sugedusius. Turime ilgų metų patyrimą ir kiekvieną mūsų atliktą darbą kopliniausia gvarantuojame.

TWO JOES' AUTO REPAIRING SHOP
Joe Kapochunas ir Joe Barnie
(Broadway Garage)
543 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Laisniuotas

KARPENTERIS

Turiu miesto leidimą (license) budavoti naujus namus ir remontuoti senus. Taipgi pentinu iš oro ir vidaus. Kreipkitės sekančiu antrašu:

FRANK ZOKAS

16 Glenside Avenue
Jamaica Plain, Mass.
Tel. Jamaica 1891-J

Namų telef. Univ. 1463-J

A. O. Šalna

(SHALNA)

Lietuvis Advokatas

Baigęs du Universitetu, Cornell University su A. B. G., Washington University su L. L. B.

"Darbininko" Name
(2-ros lubos)

366 W. BROADWAY
So. Boston. Tel. S. B. 3520

Ieškome žmonių

SU \$5,000, KURIE INTERESUOJASI JUDAMŲ PAVEIKSLŲ BIZNIU

Judamieji paveikslai yra davę milijonus tiems, kurie įvesdino savo pinigus. Štai gera proga ir tau įvesdinti savo pinigus dabar.

Kreipkitės pas:

J. G. STRIGUNĄ
Columbia Theatre Co.

62 PLEASANT ST. DORCHESTER, MASS.
Tel. Columbia 4250

Specialis Nupiginimas

Norėdami Pasitarnauti Lietuviams, Darome Specialį Nupiginimą Ant Visokių Rakandų.

DIDŽIAUSIAME PASIRINKIME TURIME: PARLOR, DINING IR BED RUMIŲ SETUS Įvairių lovų, kamodžių, stalų, kedžių, ašbakių, pečių, kerčių, matrasų, klijonkių, karpetų ir tt.

Užleikite ir persitikrinkite, o pirkdami daug pinigų sutaupsite. Mes primame senus rakandus išmainydami ant naujų. Pristatome rakandus ir į Bostono apilinkės tolimesnius miestus. Kurie iš toliau atvažiuo pirkis tiems kelio lėšas apmokėsim. Lietuvių krautuvi lietuviams tinka miausiai patarnaus. Užprašom visus užėti ir pasikalbėti. (34)

LITHUANIAN FURNITURE CO.

326—328 Broadway, So. Boston, Mass.
TEL. SO. BOSTON 4618-W
Duodame ir ant išmokėjimo. Atdara vakarais iki 7:00 val.

Tel. S. B. 1654 W

DR. R. CHERNIAK
Dentistas

Visas darbas garantuotas už prieinamiausią kainą
392 BROADWAY
Tarp E ir F st. S. Boston, Mass.
Valandos nuo 9:30 ryto iki 9 vak.

TITUS P. GREVIS

ARKITEKTAS IR INŽINIERIUS
Būdavoju namus pagal užsakymą. padarau visokius plenus, išimieruju žemę, gaunu permitus del garadžių, darau viską pigiai, gerai ir gražiai. Bile reikalais užlekit pas mane, patarimai uždyka.
395 BROADWAY, SO. BOSTON
Tel So. Boston 2340

EXTRA AUTO MOBILISTAMS

Atidariau naują vietą taisyti automobilius. Esu seniausias iš lietuvių tame amate, So. Bostone ir turiu daug patyrimo ant visokių mašinų. Taipgi parduodu naujus Studebaker ir Erskine.

BAY VIEW MOTOR SERVICE

Peter Trečiokas, savininkas

1 Hamlin st. Kampas E. 8th St. South Boston, Mass.
Tel. So. Boston 1058

Garadžiūnas Telefonas
So. Boston 0777

Stubos Telefonas
So. Boston 1463-J

PARKWAY AUTO SERVICE

SAVININKAS VIKTORAS VAITAITIS

Parduodam naujus Studebakerus ir Erskineus. Taipgi taisome visokius išdėbystus automobilius. Parduodame Gulf ir Sinclair gr. zoliną. Parvežam nuo kelio sugadintus automobilius, teikdami geriausį patarnavimą už prieinamiausią kainą. Visuomet kreipkitės pas mus o busit užgančinti.
415 OLD COLONY AVENUE SOUTH BOSTON, MASS.

P. J. AKUNEVIČIUS

LIETUVIS GRABORIUS

SUTEIKIA GERIAUSI PASKUTINI PATARNAVIMĄ

Už pilną pagrabą galima apsielti su \$80 ir augščiau už didelius, O už vaikus nuo \$20 ir augščiau. Patarnauja gražiai ir pigiai.

OFISO IR GYVENIMO ANTRAŠAS:

820 E. 6-TH STREET SO. BOSTON, MASS.
Tel. So. Boston 4486

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir užžemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų. Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai nuo galvos skaudėjimo, nuo užstėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų. Taipgi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir geriausias patarimus suteikiame, nuopatrulimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirkite pas mus, sucedysite pinigrus ir sveikata. Atleikite v. a. a. pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pažaukiame geriausius daktarus per telefona visai dykai.

D. CABITT

100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

A. J. Kupstis

332 WEST BROADWAY SO. BOSTON, MASS.
Tel. South Boston 1662—1873

OFISO VALANDOS NUO 9 RYTO IKI 9 VAKARO
REAL ESTATE, INSURANCE IR MORTGIČIŲ SENIAUSIA AGENTURA SO. BOSTONE

DU GERIAUSI PIRKINIAI kokių lig šiol niekur nėra buvę.

SO. BOSTONE
12 šeimynų medinis namas visai netoli nuo naujai išvesto bulvaro. Rėndų atneša \$2,700 ir metus. Prekė \$17,000. Įmokėti nemažiau, kaip \$1,000, likusius išmokėsite randomis. Dabar buna viskas naujai pertaisoma. Jei norite gyventi laimingai, jei norite išauginti šeimyną pavyzdinčiai, jei norite, kad senatvėje nereikėtų elgėtauti, ir jei norite būti nepriklausomas savo gyvenimu, tai tuojau pasinaudokite šia proga.

Kiekvienam žmogaus gyvenime tokia proga pasitaiko tik vie jeigu ją praliedžia, tai kitos tokios progos jau nepagaus. Jei toli kur gyvenate, imkite tuojaus traukinį, laivą arba orlaivį ir atvažiuokite apžiūrėti persitikrinimui. Kitos panašios progos nerassite niekur.

DAR VIENA NEGIRDĖTA PROGA!

SOUTH BOSTONE

2 šeimynų namas ir krautuvi. Kampinė vieta. Rėndos \$820 ir metus. Kaina \$6,500, įnešti reikia nemažiau kaip \$1,000. Likusius išmokėsite to namo randos. Žmogus gali daryti gerą pragyvenimą. Patyrimas nebutinai reikalingas; gera vieta gyvenimui daryti, nereikis eiti pas kita ieškoti darbo. Naujai ištaisytas iš lauko ir iš vidaus. Kreipkitės tuojaus

SO BOSTONE narsiduoda Grosėrnė ir Bučėrnė. Senai išdirbtas biznesis, jeigu nuo \$700.00 iki \$800.00 ir savaite. Kreipkitės tuojaus. Kaina \$3,900.

NORTH WOBURN, MASS.

Devynių kambarių medinis namas, ti 10 m. senas galima gyventi vienai arba dviem šeimynom, su visais įtaisymais, išskiriant šilumą, yra 4,000 pėdų žemės, vištūninkai ir t. t. Kaina \$4,500, įnešti reikia apie \$800, lengvos išlajos.

A. J. KUPSTIS,

332 W. Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
Tels. So. Boston 1662-1273

"TARPININKAS"

The Mediator

Vaizbinės literatūros mėnraštis, lietuvių kalboj, pirmutinis ir vienintelis Amerikoje su anglų kalbos skyrimu.

Pašvestas, naudingiems patarimams apie Real Estate, Aprauda, Mortgageus ir kitus nejudinamojo turto reikalus. Pajavairintas eilėmis su gaidomis, sveikatos skyrimu, lejumoristiniais pasikalbėjimais, naujai visos lietuvių šeimijos. Didelio formato ne mažiau 32 puslapių. Pirmieji numeriai vietiniams duodami dykai. Iš toliau prisiųskite 5 centus krasos ženklų persiuntimui.

Išleidinėja reguliariai kiekvieną mėnesį. Reikalaukite šiuo adresu:

"TARPININKAS"

332 W. Broadway

Leidėjas A. J. KUPSTIS.
SOUTH BOSTON, MASS.

Parupinam mortgičius namams ir ukiams. Kas turi pinigų del mortgičių, kreipkitės pas mus. Inšuriname viską, reikalaujant duodam ir ant išmokescio — tik Mass. valstijoje.

Mes visuomet turime gerų pirkinų, namų ir krautuvių, — meldžiam kreiptis pas mus ir persitikrinti.

Parduodam anglis ir malkas, pristatome į namus ne toliau kaip 12 mylių nuo Bostono.

PARDUODAME LAIVAKORTES IR SIUNČIAME PINIGUS Į VISAS ŠALIS.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

Lithuanian Weekly

Published Weekly on Friday by the
Lithuanian National League of America
373 East Kensington Ave.
Chicago, Illinois

Editorial Office:

3331 So. Halsted Street
Telephone: Boulevard 0406

Business Manager Matas Bielska

SUBSCRIPTION RATES:
\$2.00 per year in the United States
\$3.00 per year in Canada and all
foreign countries

Entry as second-class matter applied for at the Post Office at Chicago, Illinois, under the act of March 3, 1879 or August 24, 1912.

Sandara yra savaitinis laikraštis, leidžiamas kas penktadienį. Leidžia Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, 3331 So. Halsted Street, Chicago, Ill. Telefonas: Boulevard 0406

Užsiskaitymo kainos:

Suviennytose Valstijose metams \$2.00
Užsienyje metams \$3.00

Redakcijos Straipsniai.

Sandaros Platforma Link Lietuvos ir Lietuvybės

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika. Vyriausia valdžia ir suverenai yra pati tauta, išreiškianti savo valią laisvu, slaptu ir teisėtu balsavimu visu pilnamečių ir pilnateisių gyventojų — vyrų ir moterų. Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvos Tautos sostinė ir tautinio bei kultūrinio gyvenimo centras yra Vilnius. Visuotinis besialykinis švietimas ir mokslo bei kultūros kėlimas tarpe Lietuvos ir išieivijos lietuvių. Kuoartimiau broliki ryšiai tarpe Lietuvis ir plačiosios išieivijos Jungtinės Valstijos ir kitose šalyse. Bendros pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvos ir visos tautos plačiausius demokratinius principus. Visiems tikėjimams ir sąžiniui įsitikinimams tolerantiškumas ir atskirumas tikybinio veikimo nuo politinio. Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių ištikimybė Konstitucijai. Lygios teisės naudotis gyvenimo progomis įstatymų ribose ir tokios socialio gyvenimo reformos, kurios teikia pavieniu asmeniui ir visai šaliai daugiausia gerovės. Atsižvelgiant į tautos ateitį — pastangos priaugdinti lietuvių kartą — jaunuomenę, išauklėti sveiką, apviestą ir tautiškai susipratusią. Ašmenai imant: tautos lietuvišties palaikymas, žmonių gerbuvio palaikymas ir demokratybės auklėjimas.

Su Naujais Metais

Pradedame dar vienus naujų metų. Tai bus jau 1929 metų nuo Kristaus gimimo, kokie kelios desimtis tukstančių milijonų metų mūsų pasaulio atrodymo, ir po kelias desimtis metų nuo mūsų kiekvieno gimimo. Palyginimas kaip matyt, ne koks, vienu žodžiu lyg duklės su visu kalnu. Tik vienu galime pasididžiuoti ir savo menkybės jausmą nugalėti susilyginant su amžinybe ir milijonais metų tai yra kad ir kalnas iš dulkių susideda. Taip iš atskirų žmonių susideda tautos, iš tautų žmonija ir iš atskirų jų trupelių amžių — visa žmonijos istorija.

pavyzdžiu kaimynėms tautoms. Bet ta pati istorija mokinia, kad tol galėjo tai daryti, koki mokėjo vienybės laikytis. Kai tik savo tarpe pagriuvo, taip bematant svetimų kultūrą, o per tai ir vergijon pateko. Praėjo šimtmečiai, ilgai ir sunkus. Ejo nauji metai po naujų metų, ir reikia manyti, kad per kiekvienus naujus metus mūsų tėvai ir proteviai linkęsi geresnių ir laimingesnių naujų metų. Bet ne visi jie buvo laimingesni; kiti būdavo dar sunkesni, dar skaudesni. O priežasties vis ta pati: juo sunkesni buvo mūsų tautai metai; juo patyrę rasime, kad tautas metais vienybė buvo menkesnė, ir priešingai — juo vienybė ir artimo meilė kuriais metais buvo stipresnė, juo tie metai buvo geresni, lengvesni, juo tais metais daugiau atsiekta.

Ne tame svarba kas kiek gyvena, bet tame — ką gyvenamas padarė. Beethovenas, Dante, Sekspiras, Columbus, Daukantas, Vytautas, Kąjus Grachus, Tolstojus, Kristus — jie gyveno trumpai, bet yra ir šiandien gyvi — vieni atskirai tarpe savo tautų, kiti civilizacijos žmonijos, o kitas tas vienas tarpe šimtų milijonų viename pasauly.

Nepriklausomybės atgavimas yra tik tautos vienybės darbas ir ją atgavus visi kiti laimejimai priklauso tik tiems metams, kuriais buvo didesnė vienybė, o kada ta vienybė buvo užmiršta, taip greit vėl prasidėjo sukilimai, perversmai ir valstybės silpnėjimas. Šiandien visi suprantame tą didžią teisybę. Tad linkėjimas ateinantiems metams gali būti išreikštas be ilgesnių išvadžiojimų: tegul jie atneša lietuvių tautai Lietuvoje ir išieivijoje paprastąją vienybę, ir tegul kiekvienas prisideda bendriems laimės, gerbuvio ir kultūros darbams. Jei ne atskiri vardai pasilik žiniai, tai mūsų vardai susilies su mūsų tautos vardu ir mūsų geri darbai bus taip amžini, kaip bus mūsų tauta, kurios labui busime prisidėję.

Ne visi gali būti tokiais, bet kiekvienas gali būti tuo, kuo jis yra, tai yra būti žmogum. Žmogum būti reikią, būti daryti gera savo artimam ir mylėti kitą taip jau kaip pats save. Sava myli kiekvienas keturkojis, bet mylėti artimą, ar geriau sakant, kiekvieną kitą žmogų lygiai kaip save yra leista tik žmogui, kad jis tuo atsiskirtų nuo gyvulių. Pabaiga pereitų metų buvo pilna taikos ilgesių, nors dar toli nuo jų išsikunijimo. Bet kada taikos ilgisi visos tautos, tai ligi jos įkunijimo nebūti, nes niekas ilgai negali apgaudinėti tautų, jei jos nebūti ir patį apgaudinėjamas.

Kuo mes lietuvių prisidėsim prie tų didžiųjų troskimų? Mes esame maža tauta. Bet tai nėra pateisinimas mūsų silpnybei. Mūsų istorija parodo, kad lietuvių niekuomet nebuvo labai didelė tauta, bet mokėjo sukurti didelę istoriją ir būti civilizacijos apgyvendinti bei kultūringos tvarkos

EMIGRAVO 690 ŽMONIŲ.

Lapkričio mėn. emigravo į Argentiją 243 žmonės, Braziliją — 95, Afriką — 133, Kanadą — 30, Urugvajų — 33, Ameriką — 125, Meksiką — 13, Kubą — 2, Palestina — 6 ir į kitas šalis 7.

APŽVALGA

A. L. DAKTARŲ DRAUGIJOS PENSIJOS KNYGNEŠIAMS.

Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija savo priešmetiniam susirinkime išrinko 1929 metams valdybą:

1. Dr. A. L. Davidonis, prezidentas,
2. Dr. M. T. Strikolis, viceprezidentas,
3. Dr. A. L. Graičiūnas, sekretorius,
4. Dr. C. K. Kliauga, išdėininkas.

— Rept.

Prohibicija skaitlinėse. The Moderation League išleido biuletiną, paremtą policijos daviniais, kurie parodo, kad prohibicijos įvedimas Ameriką vedą prie daug didesnio girtuokliavimo, kaip prieš prohibiciją buvo.

Iš surinktų 388 miestuose areštų davinių pasirodė, kad areštai už girtuokliavimą žymiai paaugo. 1920 m. buvo 235,612 areštai, o 1927 metais buvo 557,369. Šiomet laukiama da daugiau.

Blogiausia yra sausiausiuose steituose: čia iš 120 miestų surinkta žinių, kad net už pirmą prohibicijos įvedimo laiką, dabar daug daugiau geriam. Taip 1917 m. tuose 120 sausuose miestuose kol tebebuvo "slapi" suarėštuota 106,072, o 1927 m. jau 134,327.

Hooveris grįžo ir žada tuojau sudaryti naują kabinetą. Kaip žinoma su 4 kovo naujas prezidentas su naujuoju kabinetu perima ofisus.

Jungt. Valstybės ne juokais žada pradėti didelių žygių Pietų Amerikoje. Pirmiausia žadama, pakviesti gabiausius diplomatus atstovais į Pietų Amerikos respublikas, kurie mokytų sustabdyti ir atremti propagandą prieš Amerikos politiką ir vartyti palankumo propagandą. Amerikos spaudų taip ir mirga, kad reikalina **vigorous men** studijuoti industriją, komerciją, mokslą, literatūrą ir meną. O paskui jų eis, beabejo, kapitalistai.

Vokietija uždraudė, kad Vokietijoje neturi teisės kalbėti, kad Vokietija esanti didžioji karo kaltininkė. Ar tai bus vokiečiai, kuris taip kalbės, ar svetimsalys bus kalėjimu ir išėmimu baudžiamas už tokias kalbas. Sakoma, kad tai būtų maloniausias dalykas jei įstatymų keliu būtų galima kaltes nusižagėti ir la geru patapti kaip kad Ameriką manė, tokiu būdu blaivi pastoti.

15 žmonių užmušta per Kalėdas, automobiliais vien tik Chicagoje. Per visus metus Chicagoje užmušta automobiliais 1,052 žmonės, tai yra ant 61 daugiau negu pernai. Jei dabar sudėti visus lavonus iš visų miestų, vargu didesnės žmogžudystės begalima įsivaizduoti!

AMNESTIJA LATVIJOJ.

Latvių seimas 49 balsais prieš 36 priėmė antruoju skaitymu amnestijos projektą, patiktą komunistų partijos. Amnestija priimta labai apribotu būdu. Ji nebus taikoma už priklausimą organizacijoms, turinčioms tikslą nuversti esamąją valstybės valstybės tvarką, o taip pat už dalyvavimą nelegaliose draugijose. Ir draugijose, turinčiose tikslą kurstyti gyventojus neklausyti valdžios, už spausdinimą proklamacijų ir kitus politinius nusikaltimus. Atmetimas amnestijos politikams kaliniams sukelė dideli protestą ir triukšmą komunistų ir kairiųjų socialdemokratų tarpe.

Amnestija pritaikoma spaudos byloms, vengusiems karo tarnybos ir kitiems mažiau nusikaltimams.

Lietuvos biudžeto patikrinimo komisija svarstė kai kurių knygnešių prašymus suteikti jiems pensijas.

Prasymai buvo paduoti švietimo ministerijai ir ši, patikrinusi vietoje ir kitokiu būdu prašytojų darbus ir nuopelnus spaudos draudimo laikais, pristatė juos biudžeto komisijai. Pensijos pripažintos šiems knygnešiams: Galinaičiui Benediktui, iš Užvalkių Bobilių kaimo, Kėdainių apskr. 50 litų mėnesiui. Paukščiui Jonui, Veliuona, Kauno apskr. 50 litų. Kumečiui Jonui, Veliuona Kauno apskr. 50 lt. Krasinskiui Antanui, Radviliškis, Šiauliai ap. 50 lt. Vytauti Baltroi, Krakės, 30 lt. Pajauskiui Juozui 30 lt. Ceplinskiui Kaziui, Kaunas šv. Trejybės bažn. namai 30 lt. Elkeičiui Zalkei, Kaunas 30 lt. Jokubčioniui Motiejui, Piliūnės kaimas, A. Panemunės v. 30 lt. Kancleriui Juozui, Kalvarijos, 25 lt.

Tačiau tą biudžeto komisijos sprendimą dar turės patvirtinti ministerių kabinetas. Tik m. kabinetui patvirtinus, jie galės gauti pensijas.

Elkovičius Z. pristatinėjo knygas kone visam Kaunui, išgabendamas jas iš garliavio ir pernešdamas per išsąjau eilę sargybinių. Yra tai tuo tarpu pirmas žydas, gavęs valstybinę pensiją už nuopelnus lietuvių tautai. Kancleriui, nežinurint į jo žymius darbus, paskirta tik 25 lt. mėnesiui todėl, kad jis iš valdžios jau yra gavęs tam tikrą pašalpą.

Nuo Redakcijos. Žinome, kad daug knygnešių yra atsidurę Amerikoje; butų gera, kad kas iš senesniųjų veikėjų apie juos parašytų.

KOKS BUVO PASIKĖSINIMAS ANT PILSUDSKIO.

Iš Berlyno praneša, kad išgirdusi Belvederio parke šūvis, parko ir rumų sargyba tuojau užėmė visas puolimo atsitikimui numatytas vietas ir pakėlė triukšmą.

Į nuotykio vietą tuojau atvyko Varšuvos policijos viršininkas, žandarų viršininkas ir kiti aukšti politinės ir kriminalinės policijos viršininkai. Apžiūrėjęs parką ir apylinkes, buvo rastas užmestas žandaras, o po pusvalandžio šunies pagalba susektas sargybinio budelėje pasislėpęs jaunas žmogus, pas kurį rastas revolveris. Įtariamasis sumistas, tačiau jis neigia, bet kokią savo kaltę, aiškindamas kad esąs bedarbis ir sargybinio budelėje ieškojęs naktį pastogės, nes parke pasilikti draudžiama.

Ivykiui išaiškinti sukelta visa Varšuvos policija. Spėjama, kad žandaras buvęs užmuštas iš keršto, ir kad jokio atentato prieš Pilsudskį rengta nebuvo.

"Kurjer Czerwonny" rašo, apie tardymo davinius. 3 val. nakties pasigirdė šūviai. Per kelias minutes jau pribuvo policija, kuri ties terasa rado užmuštą Korivną. Užmuštą susstovėjo ties Belvederio rūmams sargyboje. Išgirdęs šlamės, kad jis iššovė į kaž kokį asmenį, kuris atsakė kelias šūviais ir jį užmušė. Užmušėjas tuoiaus iššovė Sobieskio parkan. Ten jis sutikęs prižiūrėtoją Kozorsaką kurį prašęs nakyvėnės. Tuojau pas Kozorsaką atėjo šunies vedama policija ir suėmė nusikaltėį.

Nuo užmušimo iki suėmimo praėjo tik 25 minutės.

Pasirodė, kad užmušėjas yra buvęs politinės policijos agentas Kossovskis, kuris anksčiau dirbo Belvederyje, o vėliau buvo atleistas. Jis pareiškė, kad norėjęs išgązdinti tuos žmones, kurie jį atleido iš tarnystės.

Pietų Amerika

LIETUVIAI PIETŲ AMERIKOJ.

Visur lietuvių susirupinę savo spaudos svarbą.

"Balsas", šapirografuotas

Pietų Amerikos lietuvių laikraštėlis, išeinąs Buenos Aires, apie kurį jau ne kartą teko simpatiškaai atsilipti dėl jo gyvumo ir gražių tikslų, dabar susideda iš veik jaunuomenės ir reikia tikėti mokės "Balsą" ir toliau palaikyti tokiu įdomiu. Tiesa, lig šiol "Balsas" oavęs leidžiamas Argentinos lietuvių draugijos "Lietuva", bet draugijai daug išlaikų pasidaro, tad jina pati pervedė laikraštį jaunuoms pajėgoms, kad jos su dar daugiau energijos jį ne tik palaikytų, bet dar geriau išstobulintų.

"Pietų Amerikos Lietuvis",

jau visai kitokio tipo laikraštis, išeinantis Sao Paulo. Ant kiek Argentinos Balsas yra labiau teoretiškas, ant tiek Brazilijos "P. A. Lietuvis" labiau praktiškaai bizniškas. Čia jau skelbimai užima svarbiausią laikraščio dalį, iš kurių galima matyti, kad Brazilijoje lietuvių vis tik krutama, prekiaujama žemė, bet daugiausia tai laivakorėjų agentūros. Jei taip, tai tikėti galima, kad į Braziliją emigracija dar ilgai eis.

Brazilijos sostinė Rio de Janeiro susikūrė kita Brazilijos Lietuvių Draugija "Vairas", kuri kaip girdėti bene ir "Pietų Amerikos Lietuvis" perims, nes nesuapratimai su pirmesniais to laikraščio vedėjais esą labai sumažinę kaip įskait tytojus taip patį Brazilijos Lietuvių Susivienijimą, turėjusi savo buveinę Sao Paulo.

"BALSAS" ŽYGIUOJA SPAUSTUVEN.

Sujudo susipratę Buenos Aires lietuvių darbininkai ir nori priėti galimybės spausdinti "Balsą" spaustuvėje.

Jeigu geri norai, gražūs žodžiai ir iškilmingai reikštos idėjos bus vykdomos gyvenimam, tai greitai laiku turėsime galimybės matyti spaustuvėje spausdinamą "Balsą". Reikia sukursti, nes "Balsas", kaipo netarnaujantis nei Romos, nei Maskvos "laktinagaloms", privalo tik lietuvių darbininkų jėgomis pastikėti. Del to tai ir sunkus mums kelias į spaustuvę. Tebuna garbė kiekvienam, kuris tuos svarbius kultūros žygius palengvins.

"Balso" Redakcija ir Administracija, Anchorena 85, A. Buenos Aires, Argentina.

IS BRAZILIJOS.

Laikraščių ir Draugijų vargai.

Liaudininkiškos pakraipos savaitraštis "Garsas" gyvena sunkiu materialiu krizę. Sunkiai eina atgavimams "S. B. S-gos", nes dar Stankaičio pamokytai žmonės laikosi toliau nuo organizacijos. Dabar čia daug dirba "Garsui" Zauka ir Marma, nepersenai iš Lietuvos atvykę moksleiviai.

"Aušra" taipgi krinka, nežiurint p. Ruškio pastangų ją "P. A. Lietuvis" skiltyse stemosi garsinti ir alqutas paskaitas rengti. Vadinami inteligentai užsima savo privačiais bizniais, nes kiekvienam reikia apart bananų ir duonos šmotui užsidirbti.

Darbininkų padėtis Brazilijoje labai sunki. Daugybė lietuvių naktimis prie gelžkelių stočių ir patvoriuose miega, daugybė lietuviškų vaikučių gatvėse ubagauja, kol policija pagauna ir drauge su tėvais išveža fazondosna, kur jau kirminai visą kuną apgraužia.

IS URUGVAJAS.

Suirutė Lietuvių Šeimynose.

Montvideo ir Zo priemiesčiuose dabar gyvena apie pus trečio tukstančio lietuvių. Corros Lengvenis ir Casabos Milkinis skaitosi visų lietuvių patarėjai ir prieteliai. Abu nepriklauso jokioms lietuvių draugijoms, tik pirmasai yra masonų ložės išdėininkas, o antrasis narys.

Persiskyrimai lietuvių šeimynų tarpe čia labai į madą įėjo. Net iš Buenos Aires į čia buvo atvykusi ponija Daratienė, bet girdėjom, kad vėl pas vyrą išvažiavo... Bet vietiniai tai jau tikriau persiskiria: Adomo Bobrausko mylima žmo nelė susiporavo su Martyno socio Juozapu, gražioji Marytė susiporavo su Mykoliuku, o savo vyrą visokiomis makanomis nekaltai trims metams kalėjimankišo ir su meilužiu Buesan išdrožė. Yra ir daugiau paurusių lietuviškų šeimynų.

Komunistų kuopos sekretorius ir buvęs pirmininkas Survila įgriebė Budreiką apie ant 500 dolerių ir išdumė Chile ar Bolivijon. Vienu žodžiu apšviestiečiai turi kuom "pasigirti".

ONOS AJAUSKAITĖS MISTERIJA.

Pereitame "Balso" numeryje minėjome apie Oną Ajauskaitę, Petro Rosivinskio žmoną. Dabar dienraštis "Critica" užsiėmė jos vyro ieškojimu.

Ona 3 metai gyveno Argentinoje. Pirmiau su vyru dirbo Barancasa de Santa Fe, iš kur jos vyras žuvo. Jinai ieškodama vyro išbuvo akmeniuose kalnuose prie Mar Chichito 9 mėnesius. Viena braidė pelkes ir kamavosi kalnuose 9 mėnesius. Visi rubai nuplyšo ir nukrito nuo jos. Kuomet ją surado "Criticos" korespondentas — ji buvo "apsirengusi en los vestidos paradisiacas".

Tik tokios kantrios tautos narys, kaip lietuvių, kurie pergyveno carų priespaudą, kazokų, nagaikas ir karo baisenybės galėjo išlikti gyva ir pasiekti Balneario, — sako "Critica".

Onos pažįstami turėtų jos likimu susirupinti.

AR IRAŠEI SAVO VARDĄ Į LIETUVOS ISTORIJOS LAPUS?

Kalėdinė dovana.

Dar nevelu. Štai p. Laurynas Radziukynas išrašė: Pasidūte "Mediciniai" \$10.00 ir "Varpo" bendrovei \$40.00 viso 50.00.

Štai laukia Kalėdinės dovanos šios įstaigos:

1. "Medicina",
2. "Varpo" bendrovė,
3. Studentų varpininkų susiėlpimo fondas.

4. Politinių Kalinių Fondas.
5. Draugijų Kovai su Moterų ligomis.
6. Draugija Kovai su Kudiškių Mirtingumu.
7. Draugija Kovai su Tuberkuliozų.
8. Draugija Kovai su Trachoma.
9. Draugija Kovai su Venėrinėmis ligomis.

Aukas siųskite pašto perlaida, — pažymėdami aiškiai kokiai įstaigai, šiuo adresu: Dr. Jonas Staugaitis, Mickevičiaus g. 11 a. b. 4. Kaunas — Lithuania. Who's next?

Chicago's įžymus biznismenas p. Frank Waidat, 3320 S. Emerald Avenue, — štai ką sako:

"Moksleivijos šelpima skaitlas iš svarbiausių uždavinių, todėl meldžiu pasiūsti Varpininkams susiėlpimo fondan \$5.00 Kalėdinės dovanos. Ačiū! — priimta ir pasiųskirminai visą kuną apgraužia.

— Dr. A. L. Craičiūnas.

STUDENTŲ VARPININKŲ SUKAKTUVĖS

Sudentų "Varpo" Dr. ja pradėjo savo veikimą 1923 m. gruodžio mėn. 6 d.

Dr. jos iniciatoriai buvo B. Grigaitytė-Novickienė, A. To. liušis, J. Tamošaitis, J. Strimaitis ir J. Kasakaitis.

Iniciatorių pradėtas darbas davė jau daug gausių vaisių. Dr. ja pasibrėžusi kilnius tautybės, demokratizmo ir dvasios savarankumo tikslus, išaugo į gausingą organizaciją.

Dabar dr. ja turi susisipietusių virš šimto narių išdirbusi savo vidaus tvarkymosi taisykles ir darbo sėkmingumai paskirti savo veikimą į sekcijas: Mokslo Populiarizacijos sekc. Visuomenininkų sekc. ir savarankiškai veikianti Varpininkų "Zalgirio" korporacija.

Dr. ja pagerbdama žilagalvių varpininkų ir musų tautos veteranų didžius nuopelnus, yra išrinkusi 3-ju metų sukaktuvių proga (1926 m.) šiuos garbės narius: dr. Grinių, M. Sleževičių, D. Sleževičienę, F. Bortkevičienę, J. Staugaitį ir J. Šliupą.

Dr. ja, kasmet augdama savo nariais ir plėsdama savo veikimą, suskubo per trumpą laiką įgyti akademiniam gyvenime pasitikėjimą ir išlaikyti savo gerą vardą.

Gruodžio 8 d. Universiteto salėj garbės narys dr. K. Grinius garbingai sujungė senovios ir jaunuosius varpininkus, iteidkdamas dr. jai vėliavą. 18 r. įvyko savos salės atidarymo šilkmės.

Jaunieji varpininkai, keliaudami senųjų varpininkų pramintais takais, sugebės deramuo aukštumoj išlaikyti garbingą varpininkų vėliavą, ir aidėjęs pranašingus sauksmas: "kelkite, kelkite, kelkite" atliks savo misiją.

LIETUVOS STUDENTAI VARPININKAI ĮSIKURĖ SAVO NAMUS.

Katalikiški tautininkai išmušė langą.

Pasibaigus studentų varpininkų sukaktuvių oficialiai pušei universitete, įvyko draugiška arbatėlė naujame bute "Varpo" namuose. Jaukioj nuo taikioj praėjo arbatėlė, kurios metu poetas L. Skabeika paskaitė keletą savo eilėraščių, o Serafinas — šukio apysakaitę.

Stud. Audickas pasakė prakalbą išreikšdamas džiaugsmą del varpininkų įsikurimo nuosavoj guštoj. Jam atsakydamas "Varpo" b. v. vardu Dr. J. Staugaitis linkėjo, kad studentų varpininkų jėgos ir skaičius augtų taip, kad bartinės salės neužtektų ir galėtų pasistatyti naują didesnę salę. "Varpo" namų trečiame aukšte. Arbatėlė sekė šokiai ir žaislai, kurių metų įvyko mažas, bet reikšmingas incidentas. Apie 10 val. prie durų iš gatvės atrastas raštėlis su tokiu turiniu:

"Bedieviai! Jus varpininkai bedieviai. Ar jums ne gėda advento metu šokti! Ar ilgai dar piktinsit tikinčių žmones? Šiuo kar jums langus dauzome, bet kitą syk jus pačius sulaužysim! Po tuo "ultinatumu" pasirašė "Baltieji žirgai".

Raštėlis parašytas ant paprastos popieros. Rašytas, matyt, greitomis, nes raštėlis dar rašalo išteptas. Tačiau toks chuliganiškas mostas jokios įtakos nepadarė, tik sukėlė pasipiktinimo. Įdomu, buvo ar tikrai bus išpildytas grąšinimas. Kaip gi. Po pusvalandžio pasigirdo stiklo žvangėjimas ir salėj įkrito.

Didokas Akmuo — Išėjus į gatvę pastebėta keletas įjartinų tipų. Akmuo matyt, buvo mestas iš kiemo anapus gatvės. Bet chuliganiškieji. užkampį "karžygiai", suskubo pasislėpti. Varpininkų vakarėlis tęsėsi iki 12 val. nakties.

M. Zoščenko.

Liaudies Kolegija

Kalėdų Istorija

SKAITYTOJŲ BALSAI

— Dr. A. L. Graičunas

MOTERŲ SKYRIUS.

Moteris.

Pasauliui didžiausia nelaimė — moteris. Pasakė Euripidas; pirm Kristaus gyvenęs graikų rašytojas.

"Moteris vyro draugė negali būti, gali būti tik jo tarnaitė ar vergė" — Vokiečių filosofo Ničes teorija; pasakyta pirm pusimty metų atgal.

Šių dienų "galvočiai" neretai moterį vadiną silpnąja lytimi.

Ar moteris sutiks su minėtomis teorijomis, tai klausimas.

Nes šių dienų moteris žino, kad ji buvo ir yra dalyvė kaip kultūrinio, taip ir socialio gyvenimo arenoje. Ir kaip tokia nėra nei nelaimių versmė, netgi nei vergė, bet lygus su vyrais faktorius viešame gyvenime.

Dargi žilų senovėje moteris atmezgė daug įvairių mazgų, kurios šiandien vadiname — kultūrą. Livingstonas rašo: Moteris — motina saugodama savo kūdikį nuo lietaus įrėngė paslaptinę. Tas vyras davė idėją namų budavojimo. Šiandien miestų puikiausi rumai — moterų. — išradimo produktas.

Moteris rupindavosi maisto gaminimu. Ji rinkdavo žoles ir vaisius. Paskui ji pradėjo maistingus augalus sodinti į vieną vietą. Galop pradėjo grūdus sėkla barstyti — sėti, — taip javų sėjimui duota pradžia.

Nekurios tautos derliaus globėjus turėjo ne vyrus, bet moteris. Pav. lietuvių derliaus deivė buvo — Zeminėlė. Deivė kruminė, dargi rugelių sėklai, atnešdavus lietuviams.

Gyvulių prijaikinimui ir auginimui irgi moters pradžia duota.

Drabužių gamybą davė moteris. — visose legandose, pasakose, mes matom moteris verpian ir audžiant. Tokia Homero "Odisejos" Penelopėja, tokia ir Goetes "Fausto" Margarita. Taip-pat pirmosios staklės buvo įrengtos gamtoje tarp dviejų medžių. Verpimas ir audimas — tai moterų išradimai, kuriuos šiandien vyrai patobulino industrijoje.

Šių dienų daug harmonijos vertingumas irgi moteris išrastas. Ji žolėse ir žievėse surado spalvų įvairumą. Prieš vyrams sugalvojant abėcėlę, moteris jau turėjo prisiaudę įvairių raštų — kas tapo idėja vyrams dailininkams.

Šiandien mes vadiname sielos aukščiausio laipsnio atvaizdavimu — kuomet ant galerijos sienų matome jautraus piešio ranka išvedžiota daugybės įvairių varšų.

Nuo pirmosios prieistorinės eros, iki pat šių dienų moteris buvo vyro draugė — dalyvė, dargi idėjos tvėrėja, kiekvienam, kaip socialio, taip ir kultūrinio gyvenimo etape.

Viršimėnų faktus turint mintį (nors tik dalis moters reikšmės pažymėtų). Moterį reikia įvertinti kaip šių dienų kultūros ugdymo ir tobulinimo dalyvę.

— J. B.-nė.

KINIEČIŲ SEKMĖS. Sluobasis asilas.

Liutas sutiko šlubą asilą. "Kas su tavim?" "Aš savo dešiniąją užpakalinę koją įspyrčiau liutui ir nuo to laiko šlubuoju ta koją".

"Niekai! Jei šlubuoji visi asilai, kurie savo amžių yra įspyrę mirštančiam liutui, tai bendrai nei vieno sveiko asilo nebutų pasaulyje... Gulkis, aš perrisiu tau koją ir netrukus busi sveikas."

Asilas visai nusiminė ir kukėdodamas tarė: "Bet je aš nebešlubuosiu, kas gi žinos, kad aš esu liutui įspyręs?"

ANOKDOTAI APIE DDELIUS ŽMONES.

Didysis muzikas Sebastijonas Bachas buvo savo būdu suaugęs vaikas. Jis buvo pratęs, kad visus praktiško gyvenimo draugė, numirė ir jis sielvartaudamas sėdėjo savo kambaryje, jam atnešė sąskaitą už karštą. Bachas, lyg nieko nesuprasdamas, pakėlė galvą ir senu papročiu tarė: "Atiduokite tą sąskaitą mano žmonai!"

Prancūzų revoliucijos metu astronomas de Loland išgelbėjo keliems kunigams gyvybę, priėmęs juos į savo žvaigždžių stebyklą (observatoriją) ir pavadinęs juos astronomais. Bet kunigams sąžinė graužė, kad del jų Lolandas turėjo sumeluoti.

"Bet mano ponai", mandagiai pastebėjo astronomas, "kokia čia melagystė, jei aš pavadinau jus astronomais? Jūsų amatas yra su meile žiūrėti į dangų; ir mano amatas toks pat, tik pavadinimai kitokie."

Petraukos metu mokiniai ėmė kalbėti apie tai, kada jie gimę. Mažasis Anotolis Fransas, busimasis garsus rašytojas, tada turėjęs tik septynerius metus, pasididžiavo žinąs ne tik gimimo dieną, bet valandą ir minutę:

"Aš gimiau 3 valandą ir 35 minutę ryto!"

"Meluoji!" — sušuko vienas mažesniųjų, — nes taip anksti tavo motyna dar tebe miega!"

Į tai A. Fransas rimtai paaiškino: "Tiesa, ji miegojo, bet aš ją pažadinau ir pasakiau, kad noriu gimti!"

Emilis Zola kartą nuėjo pas gydytoją ir skundėsi nulinu galvos skaudėjimu.

"Gal dar kas tamstai netvarkoj?" klausė gydytojas.

"Jau kelios dienos, kaip nevalgau" — prisipažino rašytojas.

Gydytojas parašė receptą vaistams ir atiduodamas jį E. Zolai tarė:

"Tie lašai sužadins apetitą."

"Tai man nepadės, ponas daktare, nes apetitą turiu, tik neturiu ko valgyti."

Susiginčijęs su žmona Čarl Caplinas pradėjo kalbėti apie skyrimosi. Žmona sušuko:

Vyriškis kuris palieka savo žmoną, yra niekšas!"

Į tai Caplinas marmtelėjo:

"Bet aš su tavim negaliu ilgai gyventi!"

"Tylėk verčiau! Saukė žmona: "Juk ne aš paskui tavęs bėgiu, kol nebuvom vedę!"

"Tiesa", atsakė Caplinas, "bet ir pelių sląstai nevaiko pelių, o vistiek jas pagauna!"

Garsusis politikas Taleiranas vienoje vaišėse buvo trijų pažįtamų moterų draugstė ir visos rodė vienodo prielankumą. Viena jų pastatė painų klausimą: "Sakykit, ponas Taleirane, kurią iš mūsų trijų tu a gelbėtumei pirmą, jei mes visos įkristume į vandenį?"

"O, gerbiamosios, tai visai negalimas daiktas, nes tamstos vios labai gerai plaukiate."

Vienas žurnalistas prašė milijonierę Morganą suteikti jam 2 minutes pasikalbėjimą. "Gerai", sako Morganas, "bet žinokit, kad kiekviena minutė reikiama man 100 dolerių." "Tai nieko", atsakė žurnalistas. "Tą kainą aš mokiu". Antrą dieną Morganas priima žurnalista. "Ką tu sta norėjai klausyti?" pradėjo Morganas. "Štai 200 dolerių. Aš ėjau laizybų iš 1000 žmonių, kad gausiu pasikalbėti su tamsta. Tu budu dabar vėl 400 dolerių už minutę, aš gi 4 kartus daugiau neįmanoma." "Taigi, aš..."

MALKOS.

Tas tikras atsitikimas atsitiko per Kalėdas. Laikraščiai smulkomis raidėmis žinių skyriuje tą atsitikimą tepaminėjo, girdi, atsitiko tas ten ir tada.

Aš esu žmogus silpnų nervų ir smalsus. Aš nesitenkinau sausomis laikraščių eilutėmis. Aš nubėgau sulig adresu suradau nuotykių kultininką, įgijau jo pasitikėjimą ir paprašiau smulkiau papasakoti šią istoriją.

Prie alaus bonkos istorija buvo nušviesta.

Skaitytojas nelabai tenorės patikėti. Pagalvos: ir kai vikriai meluoja tas žmogelis.

Skaitytojas, aš nemeluojau. Ir tuojau aš galiu pažvelgti į tavo skaičias akis ir pasakyti: "skaitytojau, aš nemeluojau." Ir aplamai, aš niekad nesmeluojau ir stengiuos rašyti teisybę. Fantazija aš nepasizymiu. Todel ir nemėgstu naudoti brangių savo gyvybei svyru, bet kokiems išgalvojimams. Aš žinau, brangus skaitytojau, jog gyvenimas svarbesnis už bet kokią literatūrą.

Tad prašau paklausti beveik kalėdinės apysakos.

Malkos, — sakė mano stalo kaimynas, — labai brangus daiktas. Ypač, kai pats niegsti r šaltis pakyla, tada nieko geresnio už malkas nerasi.

Malkų galima per vardines dovanoti.

Elzbietai savo kaiminkai, aš per gimtoves dovanojau malkų glėbį. O Petras, josios vyras, didelis pikčiurna ir karštuolis, sudavė man, kalės vaikams, skila per makaulę.

Tai, — sako, — ne devynioliktieji metai kai malkas galima buvo dovanoti.

Tačiau, nežurint to, aš savo nuomonės dėl malkų nepakeičiau. Malkos brangus ir šventas daiktas. Ir net einant gatve, sakysim, paliai tvorą, kai šaltis nosį gnaibo, nenorom pradėti tą medinę tvorą glostyti.

O malkų vogti eina specialiskas vagis. Kišenių vagis palyginti su juo yra smulki socialė žuvelytė.

Malkų vagis bausis žmogus. Išsyk niekad jo nesugausi.

O mes vagi sugavome atsitiktinai.

Malkos buvo sukrautos kieme. Ir pradėjo tos bendruomenės malkos nykti. Kasdien trijų — keturių šakalių traukta.

O iš ketvirtos numerio Sergiejus Petrikovas labiausiai su sirupom.

— Saugoti, — sako, — reikia, broleliai, šaipjauv nieku gyvu vagies nepagausi.

Žmonės sutiko. Pradėjo saugoti. Saugome visi iš eilės, o malkos vis tik nyksta.

Ir praėina mėnuo. Ir ateina pas mane brolelėns, Mikas Vlasovas.

Aš, — sako, — dėde, kaip jums žinoma, esu chemikų sąjungoj. Aš jums galiu giminytės pagrindais už pačius niekus gauti dinamito patroną.

O jus, sako, įdėkite patroną į šakalį ir laukite. Mes, sako, namuose dažnai taip darome, todėl ir vagys pas mus bijo vogti ir saugosi. Priemonė, sako, labai puiki.

— Nešk, — sakau, — varliukšči. Šiandien įdėsimė.

Atneša.

Išskobiau šakaly grovelį, įdėjau patroną ir užtaisau medžiū. Tą šakalį numečiau taip sau ant malkų. Laukiu: kas bus.

Vakare namuose įvyko sprogimas.

Žmonės mirtinai persigando velnias žino ką galvoja, o aš tai žinau, ir brolelėns žino ir kur tat kilo. O tat kilo iš to — patronas sprogo ketvirtame numery, Sergiejaus Petrikovo krosny.

Nieko aš į tai Sergiejui Petrikovui nesakiau. Tik liudnai pažvelgiau į jo snukį, ir išardytą butą, ir į kruvą plytų krosnies, vietoj, ir į išlaužtas duris — ir tyliai išėjau.

Auka buvo viena. Sergiejus gyventojas — invalidas Žasinas — iš baimės mirė. Viena plyta jam makaulę nuvožė.

O pats Petrikovas ir jo milka mamytė ir dabar tebegyvena griuvėsiuose. Ir visa šeima po Naujų Metų stosi į teismą už malkų vogimą.

Ir tik viena man gailla ir delto pykstu, kad Mikas Vlasovas, kalės vaikas nori visus laurus pasisavinti.

Tačiau teime aš pasakysiu, kokie čia jo laurai, sakysiu, kad aš šakalį skobiau ir patroną dėjau pats?

Tegu teismas laurus paskirsto.

Sportas

Lankėsi Komaras — Bull.

Pereitą savaitę Chicago lankėsi garsus lietuvis stipruolis Komaras Juozas, kurį del jo nepaprastai storos krutinės ir kaklo visi Amerikos Laikraščiai vadina Lithuanian — Bull, Komaras dabar daugiau sukasi Clevelande ir ten be šimties rita kas papuola: svetimtautis ar savas. Zada greit važiuoti į Bostoną ir ten palamdyti kaimak kaulus. Chi cagoj p. Komaras treniravos kurį laiką; atrodo labai gerai ir sveikai.

Kokių Lietuvoj Stipruolių esama.

Klaipėdoj įvyko įžymus sporto vakaras, kur dalyvavo stipruolis Labanauskas ir bokso čempionas Vinča.

Labanauskas pakėlė 700 svarų akmenų kruvą, pakėlė 3 kareivius ir su dantimis sulankstė 1 colio storumo geležį, kurią laikė 4 vyrai; paskui su rankomis surietė storą geležies stangą.

Vinča turėjo boksuotis su Vokietijos nugalėtoju Holland, bet tam neatvykus, buvo prieš Vinčą pakviesas Estijos žymus boksininkas Loos, kurį Vinča trimi tik smugiais per 1 minutą nutrenkė, taip kaip Šarkis Delanji. Po to prieš Vinčą bandė laikytis Labanauskas, bet trečiame runde, ir Markevičius bei klaipėdiškis Vitkunas, kurie taip jau 3 runde įabėgo.

Vinča atvažiuoja Amerikon.

Tėvo patarimas.

Feng—Ši, jausdamas besiar-tinant paskutinę gyvenimo valandą, liepė pašaukti savo sunus.

"Kad jums gyvenime gerai sektųsi ir visur laimėtumėt, reikalingos dvi būdo savybės: sąžiningumas ir išmintis."

"Feng—Ši, sunus tėve, sakyk, kaip tu supranti sąvoką "sąžiningumas"? — užklause jaunesnysis sunus, Čang—Po.

"Buti sąžiningu, reikia niekada nesulaužyti savo pažadu", — atsakė Feng—Ši.

"O ką reikią buti išmintingu?"

"Niekada, niekam nieko nepasizadėti".

Alus ir Džindžeralis.

Visi skriaudžia kaimo žmogų. Sako, Lietuvoje bloga — O žiūrėk — pas jį ant stalo Kumpiai, dešros ir bokalai.

Sako, dolerių šalyje pinigais auksiniais lyja... Sako — gauna gerą algą bet... per šiaudą jie ir valgo.

Kitame numery pradeda vėl eiti Liaudies Kolegijoj J. Hertmanavičiaus istorijos bruožai iš politikos ir ekonomijos.

Gerbiamoji redakcija:—

Leiskite man jusų vedamo laikraščio skiltyse mesti diskusijai sekančią mintį: Mes visus atvykusius artistus iš Lietuvos remiame nuo širdies ir iš peties. Bet neteko patirti — nugirsti ar sužinoti, kad gerb. artistai, kada nors, kur nors prisidėtų prie mūsų kultūrinų — apšvietos ir labdarybės įstaigų dykai. Tai yra, kad patarnautų mūsų labdarin-goms įstaigoms. Štai Moterų Globos Komitetas rengia šeimynišką vakarėlį — grynai pelnas — atiduodama Moterų Globos Komitetui Lietuvoje. Pamėgink paprašyti p. Artistą, kad padainuotų. Taip, padainuoja, paskambina, smulką parėžią, bet ne dykai — už pinigus! —

Nemačiau, negirdėjau, nežinau tokio atsitikimo, kad gerb. Artistas paskelbtų koncertą — persatymą ar taip kokį Vanagaitišką šurum — burum, kur iš gryno pelno būtų paskirta nors 5% labdarybės — apšvietos ar kultūros įstaigoms. Už ką mes turime juos remti. Už tuos pinigus, ką mes užmokame saviesiems artistams, galima šimtą syk smagesnį laiką praleisti Amerikonikuose teatruose — koncertuose ar vodeviluose.

Ar ne laikas, kad mūsų artistai šį tą duotų ir visuomenei. O vien tik mes almužna mokame — ir už ką?

— Dr. A. L. Graičunas

VIENA LABIAUSIAI LINKIU SAVO TAUTIEČIAMS SU NAUJAIŠ METAIS, TAI GERIAUSIOS SVEIKATOS.

DR. A. J. ZIMONTAS

Linkiu kodaugiausiai laimės ir gerovės visiems savo pacientams, draugams ir pažįstamiems su NAUJAIŠ METAIS

DR. S. BIEŽIS

2201 West 22nd Street, Chicago

Lai bus linksmi ir laimingi visiems pacientams, draugams ir pažįstamems NAUJI METAIS.

DR. A. J. BERTASH

3464 So. Halsted Street, Chicago.

Sveikinu visus savo pacientus, draugus ir pažįstamus su 1929 NAUJAIŠ METAIS ir linkiu daug laimės.

DR. J. A. PAUKŠTYS

4193 Archer Avenue, Chicago.

Sveikinu savo visus klijantus, pažįstamus ir draugus su NAUJAIŠ METAIS ir linkiu daug laimės

DR. C. Z. VEZELIS

10748 So. Michigan Ave., Chicago.

LAI BUS PASVEIKINTI VISI MANO PACIENTAI, DRAUGAI IR PAŽĪSTAMI SU NAUJAIŠ METAIS

M. T. STRIKOL

4601 South Ashland Ave. Chicago.

"SANDARA"

— yra —

Geriausia Kalėdinė Dovana giminėms bei draugams čia Amerikoje, Lietuvoje ir kitur. "Sandara" sjunčiama į visas pasaulio dalis.

UŽRAŠYK TUOJAUS

"SANDAROS" prenumerata metams Amerikoje... \$2.00 Lietuvoje ir visur kitur užsienyje... \$3.00

3331 South Halsted Street, Chicago, Ill. Telephone Boulevard 0406

KORESPONDENCIJOS

NEW BRITAIN, CONN.

Po Sandariečių susirinkimo.

Gruodžio 14 d. A. L. T. Sandaros 32 kuopos įvyko priėmimo susirinkimas, kur dalyvavo diktokas skaitlius kuopos narių. Komisijos išdavė raportus vasaros veikimo, ir buvo pakeltas klausimas kaslink apvaikščiavimo 16 d. Vasario, nuo apskelbimo Lietuvos nepriklausomos, kur sukanka 11 metų. Inešimas priimtas ir po trumpų apkalbėjimų nutarė kreiptis į visas draugijas kad bendra prisidėtų ir veikty išvien prisidėjimo po porą atstovų del aptarimo bendro veikimo. Pagaliaus buvo valdybos rinkimai sekantiems metams. Išrinkta: pirm. A. J. Brinius; vice-pirm. J. Ragelis; turtų rašt. P. Pilipauskas; užrašų rašt. B. Griškevičius; išd. M. Mažeika; org. J. Pekevičius ir V. Vitukinas; teatrališka komisija: A. Buinis ir L. G. Kazianus. Todel galima tikėtis, kad naujas pirm. su nauja energija pasidarbuos del kuopos gerovės.

— P. P. P.

Dar biskis kaslink Sandariečių vakarienes.

Dar turiu priminti kaslink Sandaros vakarienes, kuri atsisub gruodžio 31 d. prieš Naujus Metus, kad įsigykite bilietus iš kalno nelaukite paskutinės dienos, nes tada nebus paroduami tiketai taigi nesivėluokite įsigyti iš kalno, tai žinote kad galėsite dalyvauti vakarieneje.

S. L. A. 34 k. susirinkimas.

13 d. gruodžio S. L. A. 34 kuopos buvo metinis susirinkimas. Kadangi kuopos nariai buvo šaukiami per atvirutes, todel susirinko skaitlingai. Kp. pirmininkui atidarius susirinkimą. Pakviestas rašt. perskaityti nutarimus iš pereinamo susirinkimo kur likos priimta kaip skaityta. Potam sekė komisijų raportai. Komisija vakarienes paaikino, kad vakariene atsisub vasario 2 d. todel dar nieko nėra veikama kaslink vakarienes, nes dar yra gražaus laiko.

Toliau buvo skaitytas laiškas — atsišaukimas S. L. A. nario J. Bazukevičiaus iš Shammokin, Pa. sergantis ilgas laikas ir kreipėsis į visas S. L. A. kuopas ir abelnai į visus geros širdies lietuvius suselpti sunkioje padėtyje ligoje. Laiškas liko priimtas ir patarta parinkti per kuopos narius aukų tam nelaimingam draugui. Sukolektuota \$14.00 kur bus pasiūsta sergančiam draugui per kuopos išdininą J. Mikalauską.

Toliau buvo rinkimas valdybos del sekančių 1929 metų. Tapo išrinkta: pirm. P. Kupstas, vice-pirm. J. Petkevičius, fin. rašt. L. G. Kazianus, prot. rašt. P. Pilipauskas, išd. J. Mikalauskas, išdo globėjais: P. Barkauskas ir St. Valauskas, org. J. Ragelis, ligonių lankytojas V. Vitukinas, maršalka K. Sauka. Kiek matytis išrinktos valdybos galima tikėtis, kad galės pasidarbuoti del k. gerovės ir visos organizacijos, nes yra visi gabus žmonės ir tikri lietuviai.

—kp. narys.

CLEVELAND, OHIO

NAUJIENA VISIEMS.

Turim gražių lempų, jos dega šviesiai taip, kaip 300 žvakių. Labai gražios, jas galima deginti gasolinu ir karosinu, tinkamos į kiekvieną namą, ypatingai ukinkams. Turim daugybę įvairių rusių, kaip tai garadžiams, barnėms, taip ir prosų turim, kur nereikia šildyti ant pečiaus yra šildomas taip, kaip elektrinis.

Kam yra reikalas rašykite tuojau reikalaudami katalogo ir kainų pas dirbtuvės atstovą.

A. S. KULBIS,
1546 E. 33rd St.,
Cleveland, Ohio.

P. S. Tinkamos yra į Lietuvą vežti saviems dovanų, yra tam aprūpintas. Lietuvoj tokių labai reikalinga.

BINGHAMTON, N. Y.

"Munšaino" aukos.

Šį mėnesį čia nuo munšaino pasimirė trys lietuviai. Visi trys buvo nevedę. Vieną iš jų čia pažymėsiu.

Jonas Bručas, per daug metų nieko daugiau ir neušiemė, kaip tik girtuokliavimu. Tas nelaimingas žmogelis per eiles metų taip ir eidavo iš vienos smuklės į kita rinkdamas nuodus. Pastarose dienose labai pratau atrodė. Buvo sutines, juodas kaip žemė, ir konevališka drebėdavo. Ir taip tas nelaimingas regis gruodžio 9 dieną ir atsigulė ant visados. Beveik ir su anais dviem taip pat atsitiko kurių neminėjau. Kadangi manau, nėra reikalo ir aprašyti. Tojo papasakojimas atsako ir už anuos. Kadangi ir anų gyvenimas buvo labai panašus. Tojo. Toks jau mat gyvenimas ir mirtis girtuoklių.

Nors čia mažiukė lietuvių kolonija, vienok nuo munšaino, no, regisi jau mirė apie penkiolika lietuvių.

Taipgi, keletas lietuvių buvo atsidūrė bepročių namuose. Vis tai nuo munšaino. Juk ir šiandien tie vyrukai, kurie yra grįžę iš bepročių namų, nėra pilname proto stovyj. Užtenka į juos pasižiūrėti tuojau kas tokio nepaprasto metas žmogui į akis. Akys įdubusios, veidai pajuodę, kalboje slidinėja kaip mažas kudikis ant rogučių. O čia girtuokliavimo epidemija eina visu smarkumu. Taip tai tukstančiai žmonių, netenka proto; to didžiausio turto pasaulyje, per davo tamsumą, žioplumą ir nesumanumą. Vienok da yra daug ignorantų, kurie mano, buk tai išsigerti yra labai sveika ir geria. Jie maukia nuodus kaip kaip telikus pieną, ir sako: "nt sveikatos". Rodos ir didžiausis nemokša turėtų žinoti, kad dabartinis gėrimas yra grynai nuodai, daugiaus niekas.

Tat liaukitės gėrę kam brangi gyvybę.

PITTSBURGH, PA.

Naujosios ALTS. kuopos įkurtuvės atidėtos.

Sandaros 92 kuopos N. S. Pittsburgh, Pa. įkurtuvėms margumynų vakaro pranešimas, tilpės "Sandaroje", kuris turėjo įvykti sausio 1 dieną — neįvyks — del šių priežasčių:

1. Dauguma iš rengėjų ir programo išpildytojų yra apsirgę "flu" liga.

2. Naujų Metų vakare įvyks South Side visų lietuvių klubų balius, todel į visą tai atsižvelgiant vakarą atidedame.

— Rengėjai.

Tune in Any Nite!

BASEBALL SCORES

BROADCASTED NIGHTLY by the NOBLE CIGARMAN

THRU STATIONS

WBZ WJAR WICC
WBZA WJAR WYCSH

NOBLE DIAMONDS
HAVANA FILLER
4 FOR A QUARTER

PITTSBURGH, PA.

Zinutės iš Sandaros 79-tos Moterų Kuopos.

Sandaros 79-ta Moterų Kuopa parengė puikią vakariene 5 d. gruodžio šv. Jurgio sveitainėje. Mes seniai rengėmės prie tokio vakaro, bet vis neradom progos. Jau trys metai kaip mes turėjome vakariene. Tais laikais mes daug kero padarėm del Sandaros ir pačios linksmai ir gražiai praleisdavome laiką. Trys metai atgal turėjome Kleboną kunigą Petruševičių, kuris su mumis iš vieno darbuos ir mūsų kuopa buvo didelė ir tvirta. Bet kaip mes gavome naują kleboną Brazį, jis mus visas Sandariečių kuopas sudraskė, sakydamas, kad Sandariečiai negeri žmonės. Bet mes visai nežiūrėjome į tuos užpuolimus ir pasilikom Sandariečiais.

Kadangi visi parapijonys yra nepatenkinti Braziu, tai atsirado burelis tvirtų Sandariečių, kurie gena Brazį ant farmos... Matyt, kad parapijonys žino "gerus" kunigo darbus. Jis rūpinosi apie lenkus daugiau negu apie lietuvius.

Minėtą vakariene moteris norėjo surengti kalakutų dienoje, bet nebuvo galima gauti sveitainės. Gruodžio 2 d. kunigas paveldino vartoti sveitainę 5-tą dieną; matyt, kad klebonui kunigui Zigmantui Vipartui rupi lietuviai, o ne lenkai. Mums tokio kunigo ir reikia.

Moterys prirengė labai puikią vakariene, stalai buvo gėlėmis istaisyti ir valgiai puikiai prirengti. Du jauni vaikai, Zambauskūtis ir Lukošunukas, padavė valgi į stalus. Kunigas Z. Vipartas ir kunigas Petruševičius, pirmas klebonas ir tos parapijos tėvėjas ir mūsų Sandaros rėmėjas, buvo ant vakarienes. Buvo įteikta kun. Vipartui \$10.00 kaipo dovana naujiems vargonams. Jis kalbėdamas ragino ir daugiau moterų prisidėti prie Sandaros, nes nors, jis mažai žinąs apie Sandarą, jis matąs, jog yra labai malonus bursis žmonių, kurie gražiai apsieina. Jo nuomone moterys klaidą padarė neprimdamos vyrų į kuopą kartu. Vyrų sandariečiai yra labai geri ir protingi, tik gaila, kad atsirado pora, kurie pakėlė nesupratimą ir triukšmą daužydami kėdes ir griebiant pinigus. Tai ta padaro "moonshine." Gaila, kad mūsų vakaras turėjo taip nemaloniai užsibaigti.

— Buvus vakarienej.

(VALGYKLA)

Jono Makarevičiaus

419 CAMPBELL AVE.
WEST HAVEN, CONN.
Tel. West 2765

Vasaros metu kuomet lietuvių tankiai lanko pajurio maudynes 'Savin Rock' kviečiu tautiečius mane valgyklą skaniai pavalgyt.

SUSIVENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE

Kurios Turtas virš \$1,000,000; narių 20,000

NUO SUSIORGANIZAVIMO IKI ŠIAM LAIKUI ISMOKETA \$400,000.00 POMIRTINIŲ, PAŠALPŲ ISMOKETA \$500,000.00

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai primami nuo 18 iki 59 m. amžiaus. Visinariai gauna laikraštį "Tėvynė" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

Pomirtiniai skyriai — \$150, 300, 600, ir 1000.
Pašalpos Skyriai — \$6,00, \$9,00 ir 12.00 į sąvaite

Del platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 W. 30-TM STREET, NEW YORK, N. Y.

Worcester, Mass.

Stasys Kairiukštis, Lietuvos Aukštųjų Mokslių komisio. nieriis Amerikoje.

Gruodžio mėnesį apsilankė Worcester, Mass., atvažiuojes iš Lietuvos su žmona, buvusiu p. le Ona Migauskaite, dabartinis Lietuvos aukštojo mokslo mokyklų tarėjas arba komisio. nieriis p. Stasys Kairiukštis.

"Wor. Evening Gazette" rašo, įdedamas ponų Kairiukštis paveikslą. Stasys Kairiukštis buvo visą laiką Vilniuje, kaip tas laikraštis rašo, Vilniaus universiteto profesorium, tik lenkams Vilnių pagrobus dabar tapęs paskirtas Švietimo Ministerio Sakėnio ministro pareigoms eiti ir atvažiuojes į Ameriką susipažinti su Amerikos švietimu ir aukštųjų mokyklų tvarka. Ta labai butų pavyzdingas reiškinys, tik keista, kad ir Worcesterio laikraščiai paduoda apie p. Kairiukščio vizitą tik vienai Švento Kryžiaus kolegijai, ar gi jis valdiškų mokyklų nevizuoja, tik katalikiškiasias? Tačiau reikia tikėti, kad p. Kairiukštis ras daug ko pasimokinti iš Amerikos mokyklų sutvarkymo.

P. Kairiukštis yra vedęs p. le Oną Migauskaitę iš Worcesterio, 21 Ledge street, kuri dar 1921 m. išvažiuo į Lietuvą. Jei neklystame, tai p. Kairiukštis buvo rodos Lietuvos universiteto Kaune profesorius.

Albina Osipavičiūtė.
S. L. A. narė.

Garsioji pasaulinė plaukimo čempionė Albina Osipavičiūtė worcesterietė dabar prisirašė prie SLA. 358 kuopos. Gruodžio 18 d. kuopa surengė

DETROIT, MICH.

ADV. J. P. UVICK

Dabar Naujame Ofise
2333 Barlum Tower

Kampas Bates & Cadillac Square

Vandalos nuo 8:30 iki 5 po pietų Paned. ir Petn. iki 7:30 val. vak.

Naujo Stailo Pearl Queen Koncertina

104 Raktai, Oktavos, Triple ir Quadruple, su Fret-Work ant abiejų pusių, išduodančiu labai garsų toną.
Tik išspaudinta! Lietuviška Folio No. 2 del Koncertinos solo, su Orkestruos Raktu.
Katalogas Dykai
VITAK-ELSNIC CO.
4639 So. Ashland Ave.
CHICAGO, ILL.

Worcester, Mass.

vakarėj savo naujajai garbin. gari narei pagerbti ir įteikė jai dovanėlę lietuviškų gintarų karolių šniurėlį, gintaro spilkutę ir aušines. Vakarėlis pavyko labai gerai. apsilankė Dr. Landzius ir adv. Baulbys, vietinis lietuvis kongresmanas Stasys Vaškelevičius ir kiti.

Daugelis pasakė po prakalbėle. Pati čempionė papasakojo apie savo įspūdžius Amer. terdamo Olimpiadoje ir kaip tenai susitiko Lietuvos sportininkus. Vakarėlis buvo gana gyvas ir jaukus.

SLA. 358 kuopa yra įsteigta p. Dėdymo pastangomis ir labai pasirodė laiminga ranka sutverta, tad ačiu mūsų Petriui.

Didelė nelaimė.

Gruodžio 16 d. automobilis užmušė vietoje K. Vilkišienę ir jos 7 metų dukrele. Buvo taip: jos pačios išvažiuo į Nashua aplankyti savo giminių, ir grįždamas namo netoli Clinton, Mass. staiga pasuko į šalį ir atsimušė į stulpą, kur ir patiko ta nelaimė. Pats K. Vilkišius, kurs draivino ir jų sunus išliko visai sveiki, be to ir daugiau buvo žmonių tame automobily, kurių tik viena moteris sunkiai sužeista.

Vilkišiai apie metai laiko buvo apsigyvenę Worcester, persikėlę iš Lowell, Mass, paėina iš Lietuvos Vabalninkų. Per dvi savaites prieš nelaimę abudu prisirašė prie SLA. 358 kuopos. Skaudi nelaimė šeimynoje giliai atjaučiama ir pas kitus lietuvius.

— Vietinis.

BROLIŲ KRUGELIŲ

Seniausia MINKSTŲ GĖRIMŲ ISDIRBYSTĖ

Visoj Connecticute valstijoje. Pristatom visokius gėrimus kur tik kas reikalauja, kaip tai: baliams, vestuvėms, krikštynoms ir tt. Reikale kreipkitės pas **BROOKLYN BOTTLING CO.** 47 Drayer ave. Waterbury, Conn Telephone 1418 (1-29)

Naudok Daugiau Pieno, Yra Sveika **HOLBROOK BROS** WHOLESALE and RETAIL

Pastarizuotas Pienas ir Varskė
332 Cambridge Street,
WORCESTER, MASS.

Tel. Park 5251 W.
Tel. Park 5251 R.

Sharin FLORIST
10 Portland St. Worcester, Mass.
OPPOSITE BANCROFT HOTEL
TELEPHONE PARK 4104

LIETUVIŠKA UŽEIGA

Padidinta ir naujai ištaisyta pirmos klasės lietuviška užeiga-valgykla.

CHARLE'S LUNCH

94 Millbury St.
Worcester, Mass.

JOS. ZUROMSKIS

ELECTRICIAN
WIRING and REPAIRING
Motors—Fixtures—Water Pumps

Tel. Park 5452 Tel. Cedar 7336

Joseph J. Dirs

LIETUVIS GRABORIUS
Teikiu patarnavimą laidotuvių ir išrendavojų automobilis vestuvėm ir kitokiems pasivažinėjimam.
Gyvenimo vieta
194 Millbury st, Tel. Cedar 4953
3rd Floor
Office Funeral Home,
212 Millbury St., Worcester,
Tel. Park 2756

Sustabdyk Tą Kosulį.

vėl miegok gerai kas nakt

BUDDY'S COUGH SYRUP

tai padarys.

Prisiųskite savo vardą ir adresą kartu su 50 c. žemiu paduotu adresu ir viena bonkute BUDDY'S bus pasiūsta jums tuojau.

JAYAY LABORATORIES
12 Home Avenue,
Medford, Mass.

NADAS RASTENIS

ADVOKATAS

700 West Lombard Street
BALTIMORE, MD.

Telefonai:
Buto: Gilmor 0361
Ofiso: Calveit 5896

J. H. JABLONSKIS

PARDUODU ANGLIS IR
COOPER KOKSUS

Geriausios Rušies

Galima po mažai mokant vasaros metu įgyti anglių visai žiemai. Lietuviai pažysta mane, o aš Lietuvius. Reikale kreipkitės
39 Spring st. West Haven, Conn.
Arba telefonuok West 1662

DR. TESSMER

DENTISTAS

306 Main St., Worcester, Mass.
2-ros lubos. Kalba lietuviškai.

KUOMET NORĖSITE

RAKANDU

Atminkite, kad mūsų krautuvė yra biznyje jau 40 metų. Už cash arba išmokėjimais.

R. NORTHBRIDGE FURNITURE CO.
Worcester, Mass
166 Southbridge St.

Ofiso Tel. Park 3491

ADVOKATAI

BARKUS IR ABODEELY
725 SLATER BUILDING
Worcester, Mass.

IGNAS J. BARKUS

101 Sterling st. Maple 4964.
MICHAEL N. ABODEELY
71 Suffolk St. Cedar 6771

LIETUVIŠKA

DUONKEPYKLA

Mes kepame 6 rusių doną keikus ir pajus. Nepamirškite ir klauskit mūsų duonos
A. Duda ir V. Staliauskas
75 WARD ST.
Worcester, Mass.

GEORGE WIEGERT CO.

Užlaikome visokias mėsas, dešras ir virtas ašes. Viskas didele pasirinkime.
275 GREENWOOD ST.
Worcester, Mass.

Lietuviškų Čeverykų Krautuvė

90 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.
Vino čėsnos krautuvėje visuomet galite gauti gerus čeverykus del visos savo šeimynos. Prieinamos kaino ir užtikrintas patarnavimas.

SAUGOK GALVĄ IR VIDURIUS

Žmonės, kuriem skauda galvas arba kurių skilvis gerai nedirba, pus greit palengvinti, jėlvartos Pepsenic Seltzer, kuris širdies visai neliečia. Galima gauti aptiekose arba siųskite 5c. stamnomis del sampalo **PEPSENIC SELTZER CO.** Worcester, Mass.

National Ice Cream Co.

Darydami kokius parengimus reikalaukite mūsų Ice Creamo ir toniko. Visiems suteiksiu tinkamą patarnavimą.

P. A. DEDYNAS
96 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS.
Telefonas: Park 7984

PRAN. J. BUBLYS

BOEBLIS

LIETUVIŠ ADVOKATAS
638 SLATER BLDG
Tel. Park 2939
Namai 51 Harlem Street
(Kampas Sterling St.
Tel. Cedar 1768-M
WORCESTER

PIANAI, RADIO,
GRAMOFONAI
Lietuviški Victor,
Columbia ir Okeh
rekordai

Pianams rolai lietuviški, rusiški ir lenkiški. Pirkdamas visus savo muzikalius instrumentus čia, sutaupinsit pinigus. 18-29
Konczanin Music Shop
136 Millbury st. Worcester

Tel. Park 4019

W. N. ESTABROOK

Zinomas Worcesteris gėlių laido. Laidotuvių vainikai, vestuvių bukietai, prieinamos kainomis 50-29
372 MAIN ST.
WORCESTER, MASS.

Tel. Cedar 7206

A. J. KATKAUSKAS

Didžiausia Drapanų Krautuvė
207 Millbury St.
Vyr. ir moteriški drabužiai dideliame pasirinkime.
372-376 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.

RUKYKITE

C. C. A.

CIGARUS

LIETUVIŠKA
SKUTYKLA

382 Millbury st.

Worcester, Mass.

Kerpam gražiai plaukus vyrams ir moterims už 35c. vaikams 25c. išskiriant subatas. Skutnam barzdas už 15c.

VINČAS DEGUTIS

Generalis Kontraktorius
Budavoja naujus ir taiso senus namus. Patarnavimas visuomet geras.
15 ENGLEWOOD AVE
Worcester, Mass.

M. CIVINSKAS

Lietuvis Graborius
340 HARDING ST.
WORCESTER, MASS.
Tel. Park 4156

Patarnauju laidotuvių ir išrendavojų automobilis įvairiems reikalams

Tel. Park 2240-4274-4387

PETER BROTHERS

COAL, WOOD & LUMBER
Geras Patarnavimas
161 WASHINGTON STREET
WORCESTER, MASS.

Tel. Tel. Park 2470

BEN. MENDELSON

Advokatas

ir registruotas notaras Lietuvos atstovybėj. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerikoje taip ir Europoj.

390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.

Teatras ir Muzika

KAS — KUR — KADA

Naujų Metų vakare, Lietuvių Auditorijoje Sandaros 100 kuopos bankietas.

Sausio 6 d., 1929 metais įvyks Juozo Babravičiaus Koncertas, Eighth Street Theatre.

Vasario 16 d. 1929 metais apvaikšiojimas Lietuvos Nepriklausomybės 11 metų sukaktuvių, Lietuvių Auditorijoje, Chicagoj.

Juozo Babravičiaus Koncertas

Kiek teko patirti iš paties p. Babravičiaus, tai šis jo koncertas bus vienas puikiausių, kokius kad jis yra turėjęs, nes programoje veikia visi kuriniai yra parinkti operiniai ir be galo sunkūs pildyti. Ypač plačiai lietuviams žinomo kompozitoriaus Juozo Gruodžio "Pavasario Naktis Berlyne". Šis svarbus muzikos kurinys rodo, kad dar nėra dainuotas netik Amerikoje, bet nei Lietuvoje. p. Babravičius yra jau ji pilnai prirengęs ir šiame koncerte mums sudainuos. Antras, mums yra žinomas, tai Bizet'e "Perlų Ieškotojas" rečitatyvas ir arija. Šis kurinys yra labai sunkus, bet užtai neapsakomai gražus, tai-kad, turbūt, nerastum žmogaus kuriam jis negalėtų patikti.

Apart paties p. Babravičiaus dalyvaus dar ir garsioji pianistė Rita Rothermel ir Leon Benditzky.

Taigi visi rengitės į šį koncertą. Bilietus galima gauti Sandaros raštineje.

— Rep.

SLA. Moterų 208 Kuopos Baliai

Kad neužmirštume, vyrai, atsiminkime, kad sausio 9 d. vakare South Masonic Temple mūsų Moterų SLA. 208 kuopa rengia puikų šokių vakarą, kur kviečia visus pažįstamus ir jų draugus.

Kur ta Masonic Temple yra, kas nežino, lai klausia Moterų, jos mielai pasakys.

p-ni Salomija Čerienė, dalyvauja Sandaros 100-nės kuopos Naujų Metų sutikimui vakarieneje.

Nauji Metai — Nauja Viltis

Kalėdos jau praėjo. Nauji Metai taip arti, kad rodosi, ranką ištiesus galima jau pa-

siekti. Žinoma, kiekvienas ir kiekviena manome, kad su Naujais Metais susilauksime ko tai naujo, ko tai nepaprasto.

Tokia jau tur but mūsų prigimtis. Nuolat laukiame, nuolat tikimės, kad ne šiomet, tai Naujuose, ateinančiuose metuose visos mūsų svajonės turės išsipildyti. Mat budami, mokyklos laikuose, tikėjome, kad po Naujų Metų mes busime gabesni ir gudresni. Paaugę tikėjome, kad Nauji Metai mums atneš papulioriskumą, daugiau draugų ir geresnius laikus. Dabargi, užaugę tikimės, kad Nauji Metai butinai turi suteikti mums garbę daugiau turtų, o ypatin-gai nors siek tiek daugiau laimės, kurios mes taip labai trokštame.

Todel dar sykį sutikime Naujus Metus tikrai pasiryžę pasiekti savo tikslą, įvykinti savo gyvenimo svajones. O kas gi gali atspėti? Šiuo sykiu gal ir pasiseks! Geriausia gi ir tinkamiausia vieta tokiam Naujų Metų sutikimui yra vakaras, kurį rengia Grudžio 31 d., Lietuvių Auditorijos svetainėje, neseniai su sitvėrusi Marquette Kolonijoje Sandaros 100-nė kuopa. Ten bus vakarienė, šokiai, smagus ir linksmas programos ir abelnai tinkamiausios aplinkybės Naujų Metų sutikimui.

Alena Abramaičiūtė, 100-nės kuopos rašt.

SO. ENGLEWOOD.

S. L. A. Jaunimo Choro vakarėlis.

Pasitikime Naujų Metų, pirmadienį, grudžio 31 d. SLA. 36 kp. Jaunimo Choras rengia draugišką vakarėlį. Vakarelis

įvyks p. Petroko svetainėje, 8462 S. Vincennes Avenue. Visi nariai ir tėvai kviečiami dalyvauti.

— V.

SANDARA
Skaitykit ir Platinkit

A. KISSEL
BARBERYS
368 Kensington Ave.

Išmintingos Moterys naudoja
COITINOL
Apsaugančią ir Antiseptiką: Plyskaita. Saugos ir sveikatai nepavojingas. Kaina \$1.00. Išdaliniojais yra HEALTH SPECIALTIES CO. 322 Wadsworth Av., New York City

SENI IR NAUJI METAI

PALYDEK SENUS IR SUTIK NAUJUS METUS LINKSMAI!
BET AR ŽINAI KUR TĄ LINKSMUMĄ GALI RASTI?
ATSAKYMAS ČIA ANT VIETOS

Ten kur susirinks tavo visi senieji draugai, ten kur, taipgi sutiksi ir daug naujų draugų, ten jų tarpe, prie gražiai papuošto ir apkrauto skaniais valgiais, gėrimais stalo sėdėsi ir klausysies gražaus muzikaliao programo ir ten kur prisisotinęs kiekvienas mylintis galės ir pasižokti prie puikios p. Sarpaliaus orkestros. Žodžiu sakant; ten bus visko ko tik žmogaus siela gali reikalauti.

Tą visą smagumą galėsi rasti Sandaros 100-nės kuopos rengiamam

BANKIETE

Grudžio 31, 1928 -- Ch. Lietuviu Aditorijos

mažose svetainėse, 8-tą vai. vakare

PALYDEK SENUOSIUS IR SUTIK NAUJUOSIUS METUS LINKSMAI!

PROGRAME DALYVAUJA:

Poni Salomija Čerienė;
Seserys Stella ir Bernice Staniuliūtės, dainininkės;
p-lė Valerija Čepukiūtė, smuikininkė;
p-lė Helena Sadauskaite, Pianiste ir
p. Sarpalius su savo dukraite.

JUOZO ŽURONO mokiniai — rengia — KONCERTA

Grudžio — December 30 d. 1928

CHICAGOS LIETUVIŲ AUDITORIJOJE

Pradžia 8:15 val. vak.

Ižanga 50 centų

Programė dalyvauja danininkai, pianistai ir smuikininkai.

JUOZO ŽURONO MUZIKOS STUDIJA

6230 S. Rockwell St. Tel. Hemlock 3804

Pats Juozas Žuronas duos koncertą Sausio 27 dieną, 1929 metais M. Meldazių svetainėje, 2242 West 23rd Place.

Juozo Babravičiaus KONCERTAS

bus Nedelioj, Sausio 6, 1929

EIGHTH STREET THEATER

Wabash and Eighth Street, Chicago, Ill.

Pradžia 8:15 valandą vakare.

Tiketis iš kalno galima gauti Sandaros raštineje.

Šis JUOZO BABRAVIČIAUS Koncertas bus vienas iš gražiausių, kokį kad Chicagos lietuviams teko girdėti. Tai galima spręsti iš to, vien kad jam

yra ruošama labai turiningas programos, antra, kad jame apart paties Babravičiaus dalyvauja visoj apie-linkėj pagarsėjusi pianistė Rita Rothermel ir Leon Benditzky.

JUOZAS BABRAVIČIUS

CHICAGOJE

KAIP TAPO NUBAUSTA VAIKŲ VAGIŲ GENGĖ?

Pettiti juokias gavęs 25 metų, Capellano 17 metų kalėjimo.

Pereitą savaitę visa Chicago buvo įvartyta į tam tikrą išgašą vienos neskaitytos, bet labai smarkios italų sicilijonų gengės, vadinamos Mafia. Tos gengės nariai dar pereitą rudeni buvo pavogę vieną vaiką Ranieri, ir grasindami tėvams nužudymu vaiko, reikalavo iš jų \$60,000, bet paskiau mažiau kol galop vaikas buvo paleistas gyvas.

Visi Chicago susirupino bauriais atsitikimais, kada iš tėvų akių pavagiami vaikai ir grasinami mirtim. Prasidėjo ieskojimas ir neilga trukus tapo pagauti keli tos gengės nariai ir patys tie fermeriai, kurie tą Ranieri vaiką laikė pas save. Prasidėjo galop teismas. Atsirado keli liudytojai, kurie liudijo, kaip ta gengė vertėsi grasinimais ir juodlaidžių rasymais, kur grasindami mirtim reikalavė pinigų. Kaltininkams gresė elektros kėdė. Tada kaltininkų sebrai padarė terorą prieš liudininkus ir vienoj karčiamej viena liudininką nušovė ir ar 5 kitus primušė kuolais, suskaldydami galvas. Spauda rėkte rėkė, saukdama, kad jau ne tik turi būti nubauti mirtim kaltininkai, bet kad ir visi ateiviai turi būti suvaržyti, įvesta ateivių registracija ir policijos priežiūra.

Ka padarys su ateiviais, dar nežinia, tik aišku, kad reakcionieriai dabar visas nelaimes verčia ant ateivių. Bet kaltininkus teismas nubaudė ne taip jau baisiai: pereitą šeštadienį veliai teismas iš 12 jury išnešė sprendimą kuriuo nubaudė vaiko vagį Pettiti 25 metais, o vaiko laikytoja 17 m. kalėjimo. Teisėjas ir teismo jury, kurie buvo vagių gengės visai laikais grasinami mirėia po teismo išlydėti namo su stipria policijos apsauga, kad nebūtų nužudyti. Taip pat yra saugomi likusieji sveiki liudytojai ir paties vaiko Ranieri tėvai. Visa Chicago įbauginta kelių smarkių plėšikų, jie visi žinomi, bet nieko jiems nepadarė: ir nubaustieji kaltininkai, išklause savo nuosprendį linksmai šypsojosi ir spaudė savo gynėjams advokatams rankas.

PAMISĖS RUSAS PERSMEIGĖ 4 ŽMONES.

Chicagoje ant Jackson ir Dearborn gatvių vienas pamisės barzdotaš rusas užpuolė su peiliu žmones, ir kol policistas jį paspėjo sulaukyti, tas beprotis subadė 3 žmones ir padėm policistui ranką pervėrė.

LIETUVIŲ NELAIME KALĖDŲ VAKARĄ.

Vienas užsimušė, vieną sunkiai sužeidė.

Kalėdų vakarą apie 6 val. ties kampu Racine ave. ir 35 st. įvažiavo automobiliu stulpan lietuvis Jonas Mosgeris, 41 m. amžiaus, kilęs nuo Viekšnių Lietuvoje ir gyvenęs Amerikoje 22 metus. Pats Jonas užmuštas vietoje, o su juo važiuavusi ponė Barčius iš 740 W. 31st street sunkiai sutrenkta ir jos du vaikučiai kiek sukrestė. Jono laidotuvis rupinasi graborius p. Lulevičius, 3103 So. Halsted street. Palaidotas penktadienį Lietuvių Tautiškos kaipnėse. Ponė Barčius randasi St. Paul ligoninėje, tikimasi, kad gal pagys.

Velionis paliko Amerikoje brolius Juozą ir Antaną Mosgerį, dvi brolienes ir 2 gimnainčius, o Lietuvoje 80 metų motiną ir 2 seseris.

Mirė staiga M. Balevičius, 28 metų amžiaus nuo influencos. Gyveno 4532 South Hermitage Avenue.

S. L. A. JAUNOSIOS "BIRUTĖS" PADEKA SANDARAI.

Prie progos norime pareikšti nuosirdų ačiū Sandarai už \$5.00 auką, skirtą Jaunosios "Birutės" nariams pasivaikinti saldinais.

Pirmadienio vakare, gruodžio 24 d. (kučiose) turėjome šeimynišką susirinkimą, kur Sandaros vaisės buvo svarbiausia programos dalis.

Su pagarba,
Jaunoji "Birutė."

S. L. A. 36 KUOPOS METINIS SUSIRINKIMAS SAUSIO 2 d.

Išgirsime visų metų veikimo atskaitą.

Prails kelios dienos ir mūsų kuopos nariai susirinksi į metinį mitingą. Svarbiausias dalykas bus išklaupti raportus ir suteikti naujai valdybai kuodžiausia instrukcijų. Padarę apžvalgą praėties veikimo galėsime lengviau nustatyti visą politiką tolimesniam laikui.

Mūsų kuopa užima, taip sakant centralinę poziciją visoj Chicago apilinkėj. Mes pasiuntėm nemažą skaičių delegatų į S.L.A. Seimą, turime savo atstovus žymesniuose vietos organizacijose ir atliekam svarbų jaunimo organizavimo darbą.

Kas reikėtų pagerinti.

Dabar keletą žodžių apie patobulinimą mūsų veikimo. Pirmiausia reiktų sujungti S.L.A. reikalus su abelnais lietuvių tautiniais reikalais. Mes nesam vien apdraudus ir pašalpos draugija; mes esam lietuvių vystės centras Amerikoje. Opozicija lietuvišką darbą vadina politikavimu, šmugeliu; mums gita yra gyvavimo pamatas.

S.L.A. 36 kpi naujuose metuose turi užimti tą pačią rolę, kokią ji lošė Chicagoje, pirm bolševikų įsipiršimo. Turėdama mas tai omeny, aš linkiu savo kuopai kuogeriausių pasekmių ir pasižadu kiek išgalėdamas jai darbuotis.

— Narys.

VILNIAUS VADAVIMO KOMITETO METINIS SUSIRINKIMAS.

Užsibaigus šioms metams, užsibaigus ir terminas dabartinėi Vilniaus Vadavimo Komiteto Valdybai.

Sausio 3 d. 1929 metais įvyksta metinis šio komiteto mitingas, kame be rinkimo valdybos bus apsvartyta daug kitų svarbių reikalų, k. t. Vasario 16 d. teikimas pašalpos okupuotam kraštui ir t. t.

M. Vaidyla,
Sekretorius.

Wisconsinė užmuštas automobilio nelaimėj chagagietis lietuvis Juozas Slavinskas.

LIETUVOS ŽINIOS

VIENI MELDŽIASI — KITI UODEGAS PIAUSTO.

SALAKAS. — Lapkričio m. kaikurių Salako ukininkų, ganiusių ju lauke arklius buvo nukarpytos arklių uodegos. (Jakiškių k. J. Šilaikio, Luodžio vien, Dudėpo ir kitų).

Piktadariai, matyt, pamėgo tą nieksišką užsiėmimą, kad sekmadienį Lapkričio 25 d. kai žmonės, palikę priėjus prie Salako bažnyčios šventoriaus arklius nuėjo pasimelst. uodegų specialistai padarė nieksišką savo darbą. Po pamaldų, keletas ukininkų rado savo arklius be uodegų.

Nukentėjusieji policijai nepasiskundė. Piktadariai nežinomi, o reiktų kam priguli atkreipti į naujos rūšies piktadarystę dėmesį ir užkirst tam kelią.

J. F. RADZIUS

Pigiausias Lietuvių Graborius Chicagoje.

Laidotuvisė patarnauja geriausia, ir pigiau negu kiti; todėl, jis priklauso prie grabių išdirbystės.

Ofisas: 668 West 18th Street, Telephone Canal 6174
Skyrius: 3238 S. Halsted St., Telephone Victory 4088.

DIDELIS BARGENAS

Parsiduoda Bariumio įtaisymai, 2 biliardo stalai su visomis reikmenimis ir visai gerame stovy Wurlitzer išdirbystės pianas. Galima pirkti viską kartu arba pasirenkant. Klauskite pas:

VICTOR ZANETTO

357 Kensington Ave.
Roseland, Ill.

J. LULEVICIUS
Lietuviai Graborius ir Balsamuotojas
3103 S. Halsted St., Chicago.
Telephone Victory 1115

Turint reikalą su šermenėmis kreipkitės pas Naująjį Graborių; — bus pilnai patenkinti ir tinkamai apdirpti. Nes turiu gerą patyrimą Balsamavime bei laidotuvisė. O pigumą, mandagumą ir simpatiskumą patirsite patys. Didelė koplyčia veltui.

LINKSMŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS MANO KOSTUMERIAMS IR DRAUGAMS

S. A. ZOLP

3331 So. Halsted Street, Chicago.

Linkiu daug laimės savo visiems klientams draugams ir pažįstamiems su

NAUJAIS METAIS

ADV. JULIUS WAITCHES

10756 S. Michigan Ave., Chicago.

Visiems savo rėmėjams ir draugams linkime laimingų NAUJŲ METŲ

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3417-21 S. Halsted St.
Tel. Boulevard 4705

3307
Auburn
Ave.
Chicago

A. MASALSISKIS

Phone
Boulevard
4139

Graborius ir Balsamuotojas

Mūsų laidojimas yra simpatiškas ir mandagus — geresnis ir pigesnis už kitų patarnavimus. Moderniška koplyčia ir vargonai ir visi kiti patogumai. Ši koplyčia yra gražiausia ir tokia tik viena tarp lietuvių graborių Chicagoje. Ji suteikiama dovanai del laidotuvių. Kainos yra labai pigios. Galima gauti grabus nuo \$25. ir aukščiau. Del mažų — nuo \$5. ir aukščiau.

Turime automobilių vėliausios mados del visokių reikalų: vestuvių, krikštynų ir t. t.

Laike reikalo kreipkitės į mano įstai-gą dieną arba naktį, nes busime užgandinti mano darbu.

Mūsų patarnavimas yra greitas nepaisant Chicagoje arba apilinkėje. Taip pat turime moteris asistantes.

SU NAUJAIS METAIS NAUJOS LAIMĖS LINKIME DAUGYBĖS VISIEMS MUSŲ KOSTUMERIAMS IR INTERESANTAMS.

ADV. K. GUGIS

3323 So. Halsted Street, Chicago.

Bus. Phone Boul. 0406

Res. Phone Boul. 0527

S. A. ZOLP

Carpenter and
GENERAL CONTRACTOR
Business 3331 South Halsted Street
Residence 843 West 33rd Street

VALMONT CALENDAR Co

Br. Vargis

Gadynės
Zaidos,
Svetimas,
Dievas,
Saliomono
Sapnas

Galilėjo

Galilėjus,
Vagis,
Audra
Giedroje,
Genovaitė,
Puikios
Dainos

M. G. VALASKAS

KNYGYNAS — SPAUSTUVĖ — AGENTURA

Parduoda namus, lotus ir farmas.

373 KENSINGTON AVE., Roseland-Chicago.

Telefonas Pullman 0670.

Parduoda laivakortes ant greičiausių ir geriausių laivų.

Siunčia pinigus į visas dalis pasaulio greitai ir saugiai.

Visokių rušių išdirba sieninius Kalendorius

Spausdina nuo mažiausios kortelės iki didžiausios knygos.

Parduoda savos ir kitų spaudos knygas ypatingai teatrališkus veikalus.

Vabalnikėnų Dainos — 25 c., Vasaros Grožybių Dainos — 20c. Appalestavimo Balsai — 15 c., Pasakos, Pritraukimai Veselios ir Giesmės — 30 c., Teisingos Paslaptys — 25 c., Vadas prie Moterytės — 15 c., Negyvėlis Meilė — 15 c., Iš gyvenimo be moko ir mokyklų — 10 c., Dvasiški Vadovai ir Parmazonai — 15 c., Moraliskas Kabolos — 25 c., Kultūriški Piešiniai. — 15 c.

Julius P. Waitches

LAWYER

10756 So. Michigan Avenue
CHICAGO

Phone Pullman 5950

A. A. OLIS

ADVOKATAS

11 S. La Salle St., Room 2001
Tel. Randolph 1034 — Val. nuo 9-6

Vakarais
3241 South Halsted Street
Telephone Victory 0562
7-9 val. vak. apart Panedėlio ir Pėtryčio.

Tel. Commedore 0966.

ARTHUR F. McCORMICK

ADVOKATAS

Res. 10637 So. Park Avenue
Bus. 160 La Salle Street.

Phone Canal 6222

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: 1-3 ir 7-8; Ned. 10-12 ryto
Rezidencija 6640 S. Maplewood Ave
Tel. Republic 7868
CHICAGO, ILL.

A. L. DAVIDONIS, M. D.

4910 So. Michigan Ave.

Tel. Kenwood 5107

Valandos:
nuo 9 iki 11 val. ryte;
nuo 6 iki 8 val. vakare
apart šventadienio ir ketvirtadienio

Phone Boulevard 1401

DR. V. A. ŠIMKUS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
3343 So. Halsted St.

VALANDOS:

nuo 2 iki 4 P. M. nuo 7 iki 9 P. M.
Nedėlioje nuo 10 iki 12 A. M.

Ofiso ir Res. Tel. Boulevard 5913

DR. A. J. BERTASH

3464 South Halsted Street

Ofiso valandos nuo 1 iki 3 po pietų
ir nuo 6 iki 8 val. vakare
Res. 3201 South Wallace Street

Tel. Hemlock 8151

DR. V. S. NARYAUCKAS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
2435 West 69th Street
VALANDOS:

Nuo 9 iki 12 ryto;
Nuo 2 iki 5 po pietų
Nuo 6 iki 9 vakare

Telephone Lafayette 5820

Dr. J. A. PAUKŠTYS

DENTISTAS X-RAY

4193 Archer Avenue

DR. MARGERIS

3421 So. Halsted St.

Phone Boulevard 8483

Val.: nuo 11 ryto iki 3 po pietų
nuo 6 iki 8 vakare
Šventadieniais nuo 10 iki 12

A. MONTVID, M. D.

1579 Milwaukee Ave., Room 209
Kampas North Ave. ir Robey St.

Val.: 1-3 po pietų, 6-8 vak.

Telephone Brunswick 4983

Namų telefonas Brunswick 0597

Ultravioletinė šviesa ir diathermin

Dr. A. J. Karalius

Gydytojas ir Chirurgas

3147 So. Halsted St.

Tel. Calumet 3294

Ofiso valandos:
nuo 9 iki 12 dienos ir
nuo 2 iki 9 vakare.

DR. P. PETRAITIS

DENTISTAS

10748 S. Michigan Ave.

Res. 10848 So. Prairie Ave.

Office Tel. Pullman 0982

Res. Phone Pullman 3465

Office Boulevard 7042

DR. C. Z. VEZELIS

LIETUVIS DENTISTAS

4645 South Ashland Avenue

Ant Zaleskio Aptiekos

CHICAGO, ILL.

Tel. Brunswick 0624

DR. A. J. GUSSEN

LIETUVIS DENTISTAS

1121 Milwaukee Avenue

Valandos: 9-12, 1-5, 6-8:30

Sekmadieniais pagal susitarimą.

Phone Pullman 0621

Dr. Lewis H. Lippman

PHYSICIAN and SURGEON

11439 Michigan Avenue

Chicago, Illinois.

Valandos:

nuo 1 iki 2 po pietų

nuo 6:30 iki 8 v. v.

Nedėliomis nuo 10 ryto iki 1 po piet.

Skaitykit ir Platinkit

SANDARĄ